Jaargang 30 - Juli 2013 - Nummer 58

Over . . . Sliedrecht

Naeltwijck *Lockhorst* *Niemants Vrient*

Historische Vereniging Sliedrecht

Ingang Kerkbuurt, rond 1960

Inhoudsopgave

- Van de voorzitter 1
- Baggeraars stoer, maar de thuishaven ook 2
- Gedicht, Hollands Glorie 5
- De geschiedenis van het onderwijs in Sliedrecht 6
- Van kruidenier tot wethouder 10
- Herinnering aan mijn Sliedrechtse moeder Aartje de Jong 13
- Moederdag 16
- Twee 100-jarigen in de schijnwerper
  - Foto van der Kloet, hofleverancier 17
  - Schoenen- & lederwarenzaak Van Mourik, hofleverancier 20
- Kerken naast (uit) de Nederlandse Hervormde Kerk 24
- Is radio in een café geoorloofd? 26
- Crescendo in quarantaine 27
- Politiekorps anno 1951 29
- Uit opoes tijd 30
- Verblijf in Sliedrecht, februari 1944 32
- Club van Ome Jan en Juliana 34
- Een familieherinnering voor mijn dochter 36
- "De Schalm" nader bekeken 41
- Oprichting N.V. Scheepsbouwwerf & Machinefabriek "De Klop" 46
- Bekende oud-Sliedrechtse ondernemers, Maartinus (Tinus) Boer 48

De volgende periodiek verschijnt in december 2013
Kopij graag aanleveren **voor 1 oktober 2013**

Van de voorzitter

Zoals tijdens de laatst gehouden jaarvergadering is aangegeven, wisselt het bestuur per toerbeurt het voorzitterschap. Remco heeft inmiddels voor dit jaar het stokje aan mij overgedragen.

Met plezier schrijf ik dit voorwoord in de hoop dat er iemand zich aanmeldt om ons bestuur, met name de voorzittersfunctie, op zich te nemen.
Nieuw zijn Piet de Keizer als bestuurslid en Annelies van den Dool als ondersteunend adviseur.
Met Piet en Annelies is het fijn samenwerken en wij hebben met elkaar alweer de nodige besprekingen gevoerd, want er is veel te doen!

Even werden wij opgeschrikt doordat Macky van Leeuwen onverwachts in het ziekenhuis opgenomen moest worden. Gelukkig mocht zij na een week weer naar huis met het advies "doe het wel kalm aan". Die haar kennen weten dat zoiets niet bij Macky past. Wij wensen haar veel sterkte!

Veel te doen!
Als bestuur hebben wij veel plannen, zo willen wij ons als vereniging meer naar buiten presenteren.
De door HVS gevulde etalage, naast de Hema, wordt veel bekeken. Tijdens een in april gehouden zaterdagmarkt op het Merwedeplein vroegen verschillende bezoekers of dit (doelend op de winkel) het nieuwe onderkomen van de HVS was. We zitten met ons Onderhuys nu eenmaal niet op een zichtlocatie.

Het is wel de wens van het bestuur zoiets te huren met meer ruimte, beter zichtbaar en waaruit we nieuwe activiteiten kunnen ontplooien. In gedachten zie ik bijvoorbeeld al een maandelijkse vrije inloop op zaterdagmorgen of een korte historische lezing, workshops worden gehouden en vult u maar in.
Hopelijk trekt dit ook de wat jeugdigere groep uit de '60 en '70 jaren aan. Voor deze groep begint ook veel "geschiedenis" te worden.
Onze vereniging als een ontmoetingsplek: ik zie het al helemaal voor me.
Als het zover mag komen heeft u er als leden natuurlijk ook in meebeslist.

Voor u ligt weer een aantal uren leesgenot. Lekker om mee te nemen op vakantie of gewoon thuis.
Tip . . . laat het ook uw kinderen of buren eens lezen!
Wie weet worden zij dan ook lid. Op naar het 1000ste lid, dat zou een mooie mijlpaal zijn.

Namens het bestuur van de HVS
Peter Bons, tijdelijk voorzitter

Baggeraars stoer, maar de thuishaven ook

Bron: Zondagsblad van zaterdag 3 november 1962

In Sliedrecht glimmen vrijdags de huizen en vrouwen

We kennen het allemaal: het zo vertrouwde beeld van het gezin, dat 's avonds wacht op de thuiskomst van de heer des huizes. De lamp brandt, de koffie is gezet, de kinderen krijgen opdracht hun handen te wassen en uit de keuken komen veelbelovend de eerste etensgeuren. 't Is eigenlijk zo gewoon, dat het bijna overbodig lijkt het in woorden te vangen. Tot je eens in contact komt met vrouwen voor wie dit beeld niet iets is van alledag maar min of meer een belevenis, waarnaar wordt uitgekeken en op gewacht. Zoals dat bijvoorbeeld in Sliedrecht voor velen het geval is. Als je daar zo tegen de avond eens bent, zie je ook in de huizen de lampen branden; je weet de moeder in de keuken en de kinderen zullen hun handen wel moeten wassen. Maar de stoel van de heer des huizes blijft leeg, die wordt hooguit in het weekend door de "eigenaar" ervan bezet. En dan heb je als Sliedrechtse nog geluk; 't kan namelijk ook gebeuren, dat die stoel slechts één keer in het halfjaar, soms zelfs één keer per jaar kan worden bijgeschoven.

Want u weet het waarschijnlijk wel: wie Sliedrechter is kan behoren tot het zo aparte gilde van de baggeraars. Mannen die met hun baggermolen of cutterzuigers door de wereld zwerven om rivieren en havens uit te baggeren en – dat mag er ook wel bij! – zo de naam van Nederland bekend maken of hoog houden. Stoere, harde werkers zijn het die niet alleen respect verdienen, maar het ook krijgen. Zijn echter hun vrouwen, dachten we zo, niet minstens even stoer, want zij zijn het die achter blijven. Zij gaan niet mee het onbekende tegemoet, maar vormen een soort thuishaven om, wachtend op de terugkeer van hun man, voor de kinderen vader en moeder tegelijk te zijn. Hoe ze dat rooien daar in dat baggercentrum bij uitstek? Wel, vaak samen, want meestal kennen zij elkaar en helpt de een de ander de eenzame tijden door te komen. Duurt dat wachten maar een weekje, dan is het wel te doen. Loopt het uit tot maanden en maanden, dan vooral kan dit met de ander meeleven en steunen zo ontzettend belangrijk zijn. Overigens gebeurt dat zonder enige sentimentaliteit, 't spreekt er allemaal vanzelf. Want als je in Sliedrecht woont, is het niets bijzonders wanneer je man "baggert" en af en toe maar een paar weken thuis is. En als we dan nu wat concreter mogen worden, willen wij u uitnodigen met ons even binnen te lopen bij één van hen, mevrouw P. Vlot-v.d. Zwaan. We treffen het, want als we gastvrij worden ontvangen zit daar nog een vrouw van een baggeraar die van huis is, n.l. mevr. B. Verschoor, die bedrijvig met een groen breiwerk bezig is.

Pijn lijden

Mevrouw P. Vlot is nog jong. Zij heeft twee kinderen, meisjes van tien en vijftien jaar en ze heeft iets flinks over zich, iets zelfstandigs. "Mijn man werkt in Bombay", vertelt ze en ze zegt dat op de toon van "mijn man is even naar de kapper". In december is hij vertrokken, maar in juli is hij drie weken thuis geweest en binnenkort komt hij terug. Het valt dit keer nogal mee. Hij is wel eens veertien maanden weggebleven, in Venezuela. "Dan is het pijn lijden". Dit werk doet hij nog niet zo erg lang, vertelt zij verder. Vroeger was hij steenzetter; hij heeft nog meegewerkt aan de aanleg van de Afsluitdijk. Maar wanneer je kinderen groter worden en je ze iets wilt laten leren, dan kost dat veel geld en daarom is mijn man in 1956 voor het eerst meegegaan met de baggeraars. Denk niet dat hij is zoals sommige anderen, wie het zwerven in het bloed zit en die na twee weken weer blij zijn dat ze kunnen vertrekken.

Mevrouw B. Verschoor Mevrouw P. Vlot-van der Zwaan Mevrouw Y. Kolders-German

Nee, voor ons is het noodzaak, anders zou mijn man nooit zo ver weggaan.
Ach ja en als hij dan weg is, dan moet je vader en moeder tegelijk zijn. Alle problemen los ik zelf op, want wanneer hij terugkomt kan ik hem toch niet met alles lastig vallen? We schrijven elkaar gelukkig vaak en sturen veel foto's over. De brieven nummeren we, dan kunnen we controleren of er geen wegraakt, want dat gebeurt in het buitenland nog wel eens.

Vrijdags
In de week mis ik mijn man niet zo. Maar als ik op vrijdag zie hoe mijn vriendinnen naar de kapper gaan en hun mooiste jurk aantrekken, omdat 's avonds hun man thuiskomt en als ik dan bedenk dat mijn man nog een paar maanden wegblijft, dan is het wel eens moeilijk.
Trouwens, mijn man heeft het ook altijd zo leuk niet. De hele week werkt hij in Bombay op het water. Eén keer in de twee weken krijgt hij een dag vrij en dan kan hij hoogstens naar het zeemanstehuis gaan en naar het postkantoor of wat boodschappen doen, want verder is er vrijwel niets te beleven in die stad. "Heel Bombay ligt droog", schreef hij onderlaatst, "er is zelfs geen bier te krijgen". En dat boodschappen doen daar valt ook nogal tegen, want je kunt in het buitenland niets zo mooi kopen of je komt het later tegen in een Nederlands warenhuis en dan meestal nog goedkoper.
Er zijn wel vrouwen die met hun man meetrekken naar het buitenland. In verschillende landen zorgen baggermaatschappijen voor een huis voor vrouw en kinderen, maar het is zo bezwaarlijk voor de schoolgaande kinderen. Meestal komen ze vernachter bij hun leeftijdgenootjes in Nederland. Soms laten hun ouders ze in Nederland achter bij familie of in een internaat, maar dat wil ik niet. Ik blijf bij hen.

Feest!
De terugkeer van mijn man vergoedt veel. Als hij thuiskomt dan is er feest. Iedere keer weer lijkt het wel een bruiloft. Van onder tot boven staat ons huis dan vol met de bloemen die familie en vrienden brengen. Samen met mijn kinderen ga ik hem afhalen op Schiphol en als hij dan thuis is komen alle bekenden, vrienden en familieleden hem verwelkomen. Dat is heerlijk.
Mevrouw Verschoor heeft het wat gemakkelijker. Mijn man is schipper, vertelt ze. Hij werkt op het ogenblik in Groningen. Iedere vrijdag komt hij thuis. Vroeger was hij banketbakker, dat is wel wat anders, nietwaar? Maar hij zou nu niet meer terug willen. Ik ben zelf het baggerbedrijf van huis uit gewend; mijn vader werkte erbij en mijn broer ook.
De vertelster geeft een fikse ruk aan de draad, zodat haar knot wol onder tafel rolt en zegt dan verontschuldigend: "Ik zie er niet netjes uit" (dat valt mee), "maar dan moet je morgen eens komen. Op vrijdag komen alle mannen thuis. Dan gaan we ons netjes maken. In Sliedrecht zijn op vrijdag alle huizen piekfijn in orde en glimmen de vrouwen".
Soms moet mijn man een weekeinde alleen de wacht houden op de baggermolen. Dan neem ik mijn twee kinderen, van tien en één jaar, en reis naar Groningen om hem gezelschap te houden. Daar hebben we een hele schuit voor ons alleen. We zijn ook wel eens met hem op vakantie geweest. Het kan wanneer de schuit van de ene plaats naar de andere vaart. De bemanning is daarbij niet voltallig, zodat er ruimte overblijft en er is weinig te doen. Het is heerlijk om op zo'n manier vakantie te houden.

Egyptische
Na dit gesprek hebben mevrouw Vlot en haar vriendin ons een straatje verderop gestuurd, naar de Kamerlingh Onneslaan. Daar woont ook een vrouw van een baggeraar, vertellen ze, maar zij is afkomstig uit Egypte, waar haar man haar heeft ontmoet.
En zo staan we een halfuur later op de stoep van een aardig huis. Op ons bellen wordt de deur opengedaan door mevrouw Y. Kolders-German, een kleine vrouw met donker haar en een paar uitzonderlijk mooie ogen die haar onmiddellijk verraden als buitenlandse. Even gastvrij als onze vorige gastvrouwen zwaait ze de deur open.
Het huis van mevrouw Y. Kolders blijkt Hollands zindelijk te zijn. Op de grond speelt de kleine Jeanette, een kleuter met de donkere haarkleur van haar moeder, die er een eindeloos plezier in schept ons beurtelings de handen te binden met een eindje touw.

Zo anders
De ouders van mevrouw Kolders kwamen uit Malta, zo horen we in goed verstaanbaar Nederlands. In Egypte werd zij geboren en ze had de Britse nationaliteit. Tien jaar geleden ontmoette zij in Egypte een Nederlandse baggeraar, die daar op dat ogenblik werkte. In 1954 zijn ze getrouwd en het doel van hun huwelijksreis was Nederland. Wat was het hier anders dan in mijn geboorteland, zegt mevrouw Kolders. Zoveel regen en

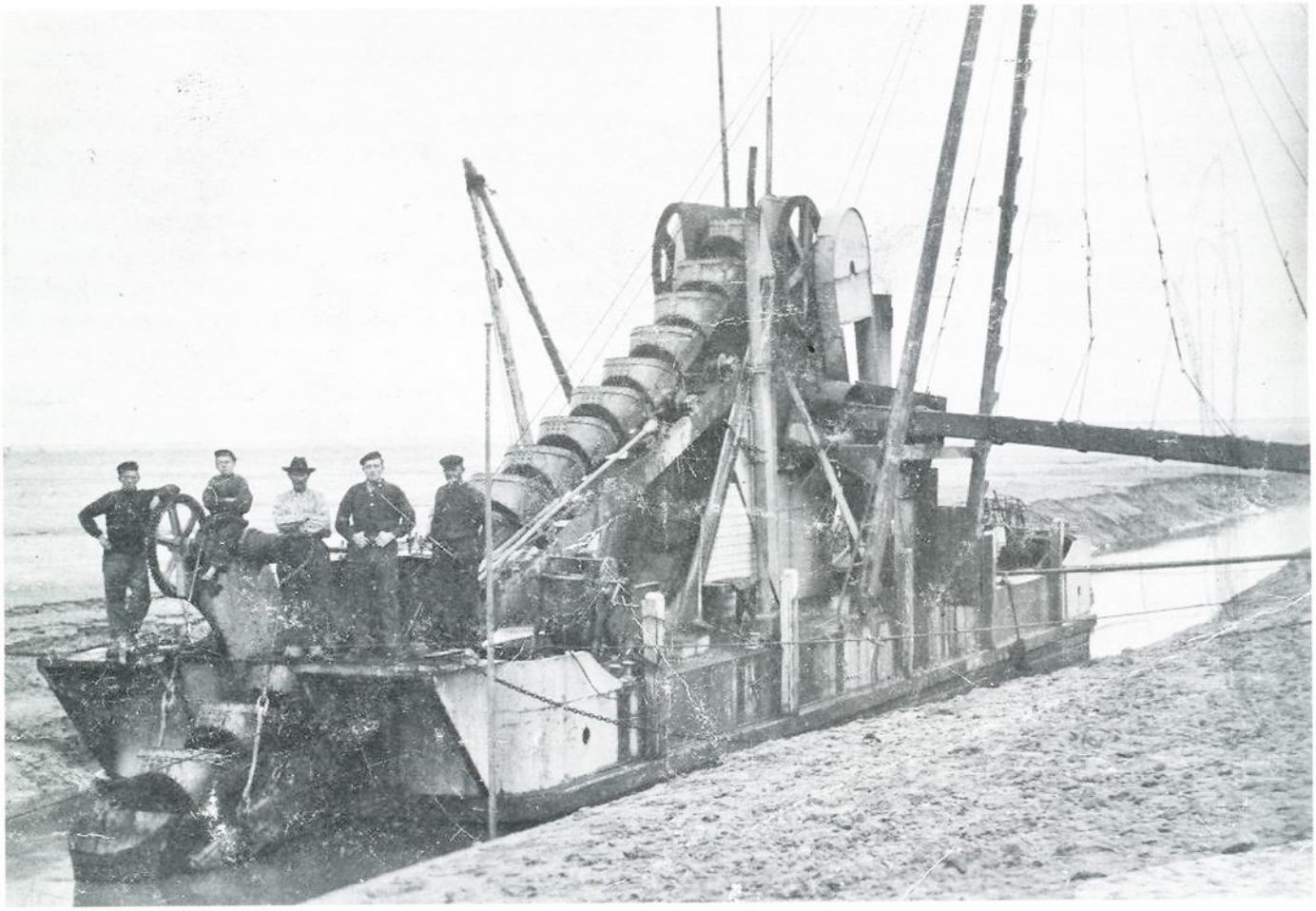

dan vroor het en het sneeuwde; zoiets had ik nog nooit gezien.
Het eten vond ik in het begin ook niet erg lekker, maar daar ben ik wel aan gewend.
Nog twee jaar hebben we samen in Egypte gewoond. Toen was mijn man er klaar en hebben wij ons blijvend in Nederland gevestigd. Op het ogenblik is mijn man eerste machinist op een cutterzuiger in de Europoort. Ieder weekeinde komt hij thuis.

Met de taal heeft mevrouw Kolders niet veel moeite gehad, verzekert ze ons. Zij leert haar talen vlug en spreekt er verscheidene, doordat Malta zeer internationaal is. Van haar vader leerde ze Maltees. Thuis sprak ze Italiaans. De inlanders van haar land leerden haar Arabisch en op de Franse school waar ze werd gevoed, kreeg ze les in Engels en Frans. Door haar huwelijk leerde ze er tenslotte nog Nederlands bij.
Wij hebben mevrouw Y. Kolders voor we weggingen gevraagd of zij gelukkig is en zij zegt met overtuiging maar één woord en dat is "ja". Met haar grappig aandoend Nederlands zegt de kleine buitenlandse: "Ik heb een lieve man, twee kinderen en een goede woning. Ik ben gelukkig". En inderdaad, met die dingen kan iedere vrouw gelukkig zijn, waar ter wereld dan ook.

Hollands Glorie

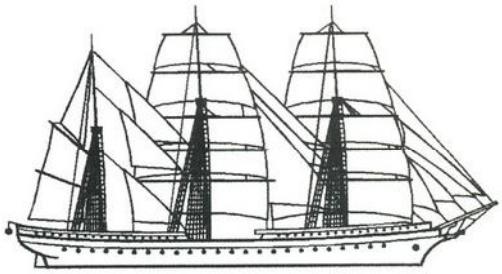

Baggeraars van Sliedrecht,
altijd ver van huis,
werkende aan dammen en dijken.
Bedwongen het water,
tot Glorie van ons land.
Ze stonden pal en wisten van geen wijken.

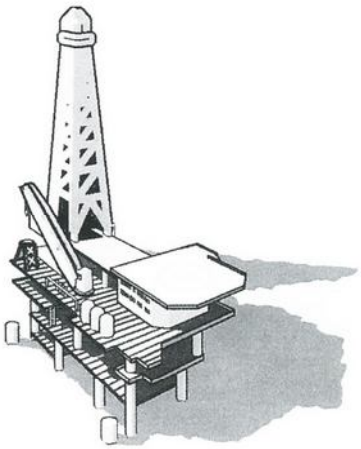

Vrouwen van Sliedrecht,
altijd alleen thuis.
Zorgende voor kroost, have en goed.
Ze wisten : De mannen,
verdienden ver weg het brood.
Gedachten aan 't weerzien
gaf hen steeds nieuwe moed.

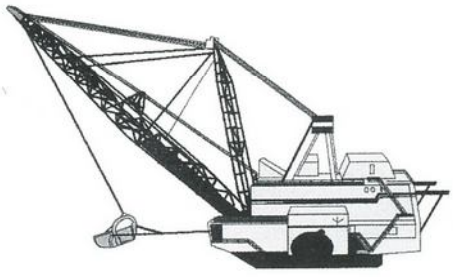

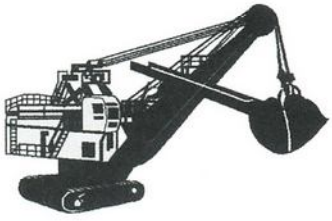

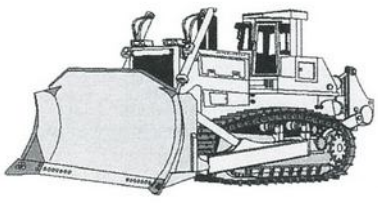

T.G. Bernhart van de Wetering
J v.d. Vondelstraat 127
3362 TN
SLIEDRECHT

De geschiedenis van het onderwijs: school 4 later de Jan Ligthartschool

B. Lissenburg (deel 2)

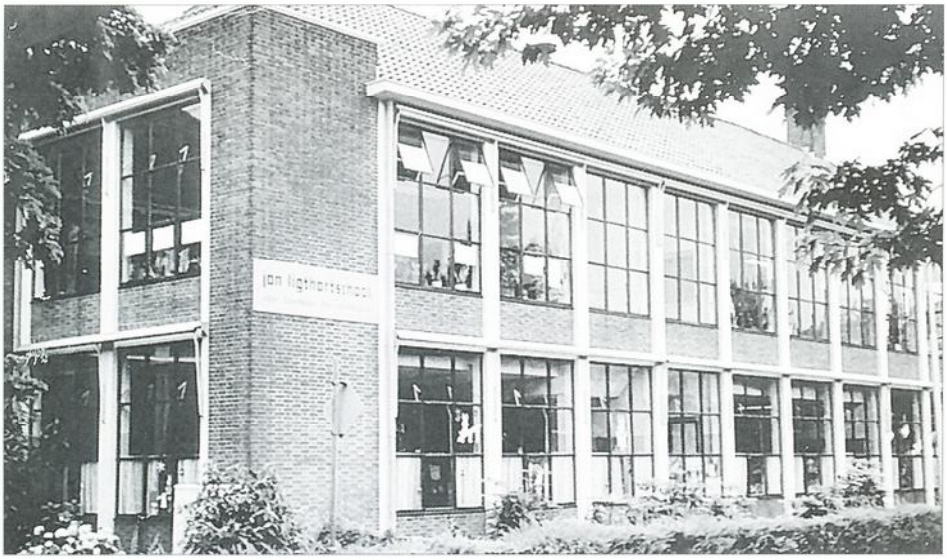

Jan Ligthartschool

De wind niet mee

In de vorige aflevering merkten we al dat de school qua groei over het hoogtepunt heen was. Dit zal in de komende jaren steeds meer merkbaar worden. Is er in 1961 al sprake van het al dan niet kunnen handhaven van de 10e leerkracht, drie jaar later telt de school nog slechts 7 leerkrachten.

Dr. Albert Schweitzerschool

Hiervoor zijn wel een paar redenen aan te geven. In de eerste plaats veroudert een buurt, neemt het aantal gezinnen met jonge kinderen af. Een feit waarmee elke school te maken heeft. Daarnaast is er de planologische blunder om op geringe afstand een nieuwe openbare school, de Dr. Albert Schweitzerschool, te bouwen. Achteraf is dit natuurlijk eenvoudig vast te stellen, maar in de jaren '60 houdt men kennelijk rekening met een sterke uitbreiding van Sliedrecht en een toename van het aantal schoolgaande kinderen.

De leerkrachten kunnen de aandacht nog volledig richten op de kinderen in hun klas die hun door het hoofd der school, de heer Kila, is toebedeeld. De schoolvergaderingen vinden 3x per jaar plaats. In december, april en tegen de zomervakantie zit men na schooltijd 1 à 2 uur om de tafel.

Aan het eind van het kalenderjaar wordt een tussenbalans opgemaakt. Zwakkere leerlingen, afwijkend gedrag en verzoeken om leermiddelen zijn de meest opvallende bespreekpunten. In april komen zaken als de viering van Koninginnedag, het schoolvoetbal in de paasvakantie, de N.O.T. (Nederlandse Onderwijs Tentoonstelling), de rapportbesprekingen met de ouders, de schoolreizen en ouderavonden aan de orde.

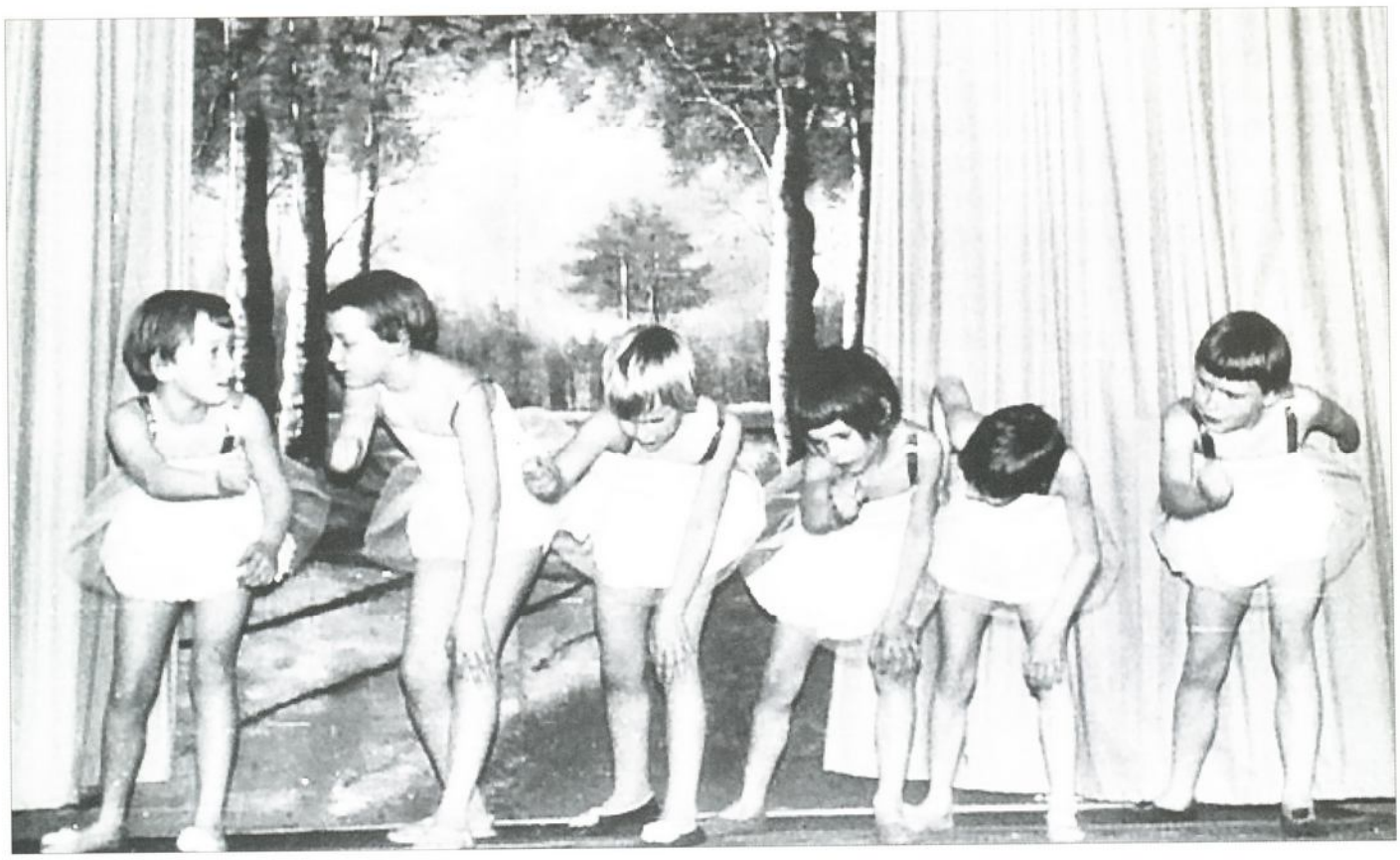

Ouderavond op de Jan Ligthartschool

De derde vergadering in het schooljaar wordt gewijd aan de klassenindeling voor het volgende schooljaar. Wellicht zal er in de 'wandelgangen' nog wel het een en ander besproken zijn, maar daar is niets van terug te vinden. De vergadercultuur laat voorlopig nog wel even op zich wachten.

Heeft men tot nu toe in alle rust kunnen werken, in 1962 ontstaat beroering.
De komst van de nieuwe school aan de P.C. Hooftlaan, de Dr. Albert Schweitzerschool, betekent een versnelde daling van het leerlingenaantal voor de Jan Ligthartschool.

Cursus 1961-1962
met onderwijzer De Bruijn

De heer Verweij, de heer Harmsen en juffrouw Unk starten na de kerstvakantie in 1963 op de nieuwe school en met hen gaat een deel van de jongere kinderen mee. Over de verdeling van de leerlingen wordt heel wat gediscuseerd. De heren Kila en Verweij puzzelen, maar komen vooralsnog niet tot een oplossing. Pas vier jaar later zal Dr. Albert Schweitzerschool een aantal leerlingen overhevelen naar de school aan de Thorbeckelaan.

Namen van personeelsleden
Bij het begin van het schooljaar 1963/1964 telt de Jan Ligthartschool nog 8 leerkrachten, maar de 8e hangt aan een zijden draadje. Op de 'loonlijst' staan dan: juf Den Oude, mevrouw Van der Kooy, de heren Den Bakker, De Bruijn, Teeuw, Groeneveld, schoolhoofd Kila en invaller Kriekaard. De laatstgenoemde moet midden in het schooljaar vertrekken en men gaat verder met 7 leerkrachten. April 1964 worden mevrouw Smit en de heer J. Buijs door voorzitter Kila verwelkomd. Kennelijk is juf Den Oude dan vertrokken. Zij wordt niet meer op de personeelslijst van juni 1964 vermeld.

I.Q. - test
De school laat de leerlingen deelnemen aan een I.Q.- test. De heer Teeuw heeft hier kritiek op. Hij spreekt van een momentopname waarbij de factor ijver niet meetelt. Ook het zuiver schrijven behoort niet tot de meting, Bovendien zit men met de moeilijkheid hoe men de uitslag aan de ouders zal meedelen. "Moet men het I.Q bekend maken of verdient het aanbeveling alleen te vermelden of een kind voor een nader te bepalen tak van onderwijs in aanmerking komt?" Waarbij natuurlijk de vraag komt of men de ouders inzage in de test kan weigeren. Deze hebben nota bene zelf de kosten voor de test betaald! Helaas vinden we in de notulen geen antwoord op de vragen terug!

Op verzoek van de heer De Bruijn en met enthousiaste bijval van de heer Buijs wordt besloten dat er voortaan 's middags thee zal worden gedronken in de klas. Mevrouw Smit zal hiervoor zorgen. Minder vrolijk is men als de heer Kila in december 1964 meedeelt dat de Jan Ligthartschool het volgend cursusjaar weer een leerkracht minder zal tellen. De vertrekkende leerkracht kan overgeplaatst worden naar de Henri Dunantschool. Onderling moet men maar uitmaken wie zich vrijwillig wil aanmelden. Uiteindelijk zal de heer Den Bakker vertrekken.

Schoolreizen
Voor de schoolreizen blijven diergaarde Blijdorp, Amsterdam, Harderwijk en het Openluchtmuseum geliefde reisdoelen. Met de Dr. Albert Schweitzerschool zijn met betrekking tot overplaatsing van leerlingen naar de Jan Ligthartschool geen vorderingen gemaakt. Voor het nieuwe leerjaar zijn slechts 26 leerlingen ingeschreven. Een versterking van het leerlingenaantal zit er, ondanks de nieuwbouw aan de Vogelenzang, niet in. Hier komen voornamelijk oudere mensen te wonen. In juli 1965 komen twee lokalen van het gebouw aan de Dr. De Visserstraat leeg te staan. Mevrouw Smit zien we niet terug bij het onderwijsteam. Voor haar in de plaats lezen we mevrouw De Looff-Passenier. Ook financieel is het geen vetpot. De heer Teeuw krijgt nul op het rekest als hij te horen krijgt dat er nog met het oude materiaal verder gedaan moet worden. Geen geld om nieuwe boeken e.d. aan te schaffen! Zelfs de aanschaf van een platenspeler gaat het budget te boven! Wel komt er, op verzoek van mevrouw Van der Kooy, een kastje waarin de sportprijzen kunnen worden opgeborgen. De klachten rond vernielingen aan het schoolgebouw nemen toe. De haken van de buitendeuren zijn voor de zoveelste maal kapot gemaakt…

De heer T. de Bruijn wordt in 1966 benoemd tot hoofd van de Boerhaaveschool. De nieuwe notulist wordt de heer Buijs. Nieuwkomer is juf Nieuwpoort. Hierbij wordt echter vermeld dat dit wellicht van korte duur zal zijn daar zij in januari 1967 in verband met het dalende leerlingenaantal naar de Dr. Albert Schweitzerschool zal worden overgeplaatst. Een leerlingenaangifte van 30 kan niet voorkomen dat de school over het geheel genomen 19 leerlingen te kort zal komen om de 6e leerkracht te handhaven. Juf De Looff vertrekt en de heer P. Brakman meldt zich na de kerstvakantie in 1967. Gelukkig kan schoolhoofd Kila een optimistisch geluid laten horen. Hij meldt dat er alsnog leerlingen van de Dr. Albert Scweitzerschool zijn overgeplaatst naar de Jan Ligthartschool. Hierdoor blijft juf Nieuwpoort behouden voor de school.

In 1968 weer een nieuwe leerkracht, de heer Homan, die direct tot notulist wordt gebombardeerd. Hij is gekomen in de plaats van de heer Buijs. Deze is benoemd tot hoofd van de Dr. Albert Plesmanschool. Kritiek is er vanuit de laagste klasse op de methode 'Ik Reken'. Verder is er vraag naar een klassenbibliotheek voor de zaakvakken. Schoolhoofd Kila erkent dit en verwijst verder naar de Openbare Bibliotheek waarvan veel leerlingen lid zijn. In 1969 valt het woord 'Speelleerklas'. Veel valt er echter niet over te zeggen daar de ambtelijke molens weer eens langzaam werken. Juni 1970 wordt juf Treffers verwelkomd. Zij vervangt tijdelijk de zieke mevr. Van der Kooy. Vanuit de 6e klas gaan 8 leerlingen naar de MAVO, 3 leerlingen naar de lagere technische school en 5 naar de vakschool voor meisjes.
Tijdens de rondvraag komt nog de drang naar vernieuwing van de leerstof naar voren. De heer Kila antwoordt hierop dat de heer Lissenburg, zijn opvolger, hiervoor de aangewezen persoon is.

Afscheidsfoto van het vertrek van de heer Kila van de Jan Ligthartschool in 1970.

Hier in gezelschap van personeel en oudercommissieleden.

Zittend, geheel links, zijn opvolger: de heer B. Lissenburg

Foto gemaakt in de hal van school.

Van kruidenier tot wethouder

"Ik ben maar een gewone jongen"

Wilma Noordergraaf / Kees v.d. Berg

Hij maakte de oorlog van dichtbij mee, ging aan de slag als kruidenier in Sliedrecht en werd uiteindelijk wethouder.
Piet Noordergraaf kent Sliedrecht op zijn duimpje. "Veel contact met mensen, dat heb ik altijd leuk gevonden."

Met zijn 89 jaar gaat Noordergraaf nog een paar keer per week boodschappen doen. Hij loopt wat moeilijk maar met de auto lukt het 'm nog goed. Hij en zijn vrouw wonen nog zelfstandig. Zolang het kan, iets dat ze als 'een wonder' zien.

Piet Noordergraaf werd als oudste zoon op 18 december 1923 geboren in Lekkerkerk. Zijn vader was boer en werd, nadat het gezin in 1930 verhuisde naar Bleskensgraaf, kruidenier. "Mijn moeder was een hartelijke vrouw, mijn vader een stille, harde werker.

Als oudste zoon ging je als vanzelf aan de slag in de zaak van je vader. In die tijd was dat zo. Mijn moeder stond veel in de winkel, mijn vader ook en hij was daarnaast eierverzamelaar. De tijd was anders, de prijzen ook. Ik weet nog dat hij op een keer een fiets voor me meenam, daar had hij 17 gulden voor betaald."

Oorlogsjaren

De oorlogsjaren breken aan. Op 12 mei 1940, 1e pinksterdag, vallen om 6.25 uur de bommen op Bleskensgraaf. Mensen vluchtten hun huizen uit de weilanden in. Zo ook de familie Noordergraaf. "Eerder dat jaar was er een Hollandse staf gestationeerd in Bleskensgraaf, de Duitsers dachten dat ze er nog zaten.
Onze familie vluchtte weg, wat moet je anders doen? Iedereen ging een andere kant op. In een paar minuten veranderde het dorp in een vuurzee. Veertig huizen werden totaal vernietigd en zeven mensen kwamen om, waaronder een moeder met vier kinderen."
Pas op 12 mei 1955 werd met de opening van het gemeentehuis de wederopbouw afgerond.

"Al snel werd duidelijk dat we het als familie hadden overleefd. Mijn vader raakte zijn oog kwijt en had veel bloed verloren. Maar ook hij kwam er weer bovenop, nadat hij een tijd in het ziekenhuis gelegen had. We werden opgevangen bij familie in Goudriaan. Toen mijn vader was opgeknapt begon hij een noodwinkel."

Noordergraaf is 18 jaar als hij zijn huidige vrouw leert kennen. Het was in een spannende tijd, want hij werd opgeroepen om zich

te melden voor de arbeidsinzet in Duitsland. "Ik wilde niet en dook onder.
Dat duurde maar kort, want ik werd al snel opgepakt in Brandwijk en in een cel onder een toren in Molenaarsgraaf gestopt. De ondergrondse bracht een ijzerzaagje maar het lukte me niet daarmee te ontsnappen.
De volgende dag werd ik door de SS in Dordrecht afgeleverd. Ik werd daar gekeurd door een dikke Duitse dokter, hij stuurde me door naar de huisarts die me afkeurde. Heel bijzonder."

Kort daarna ging Noordergraaf terug naar zijn verbaasde en dankbare familie en vriendin.
Een emotioneel weerzien volgde en in 1945 trouwden ze.
"Alles moest in het geheim, we waren bang dat het niet door kon gaan en er was geen geld voor het trouwfeest.
We zijn bij een oom gaan wonen in Bleskensgraaf."
Een jaar later wordt zoon Jan geboren.

Winkel
In juli 1946 startte Noordergraaf een winkel met woning in Wijk A bij de watertoren in Sliedrecht.

In het witte pandje bij de watertoren begon het allemaal

Een oud pand dat voor veel onderhoud zorgde. Het pand stond buitendijks en dat betekende in die periode dat je een paar maal per jaar last had van hoog water. Op een gegeven moment moesten we het water in de kelder steeds wegpompen. Het werd tijd om iets anders te zoeken. Daarnaast was het werk erg arbeidsintensief.

"Alles was op de bon, alle boodschappen werden opgeschreven en later betaald." Intussen werd Arie, de tweede zoon, geboren. De zoektocht naar een nieuw onderkomen ging door. Noordergraaf overwoog een pand op Ooltgensplaat maar bleef uiteindelijk toch in Sliedrecht. "Een makelaar wilde winkels gaan bouwen, ik raakte in gesprek en binnen een week was het rond. Veertien dagen later begonnen de bouwwerkzaamheden en in 1952 openden we onze nieuwe kruidenierswinkel aan de Thorbeckelaan. In 1953 was het nog even spannend met de watersnoodramp. Het water stond tot de plinten en de bestellingen werden per roeiboot bezorgd."

Opening van het pand aan de Thorbeckelaan

De zaken gaan goed. Noordergraaf haalde zijn kruideniers- en melkdiploma. Sliedrecht was op dat moment verdeeld in melkwijken. "Mij werd afgeraden om met die concurrentie ook melk te gaan verkopen. Ik deed het toch en kreeg er een nieuwbouwwijk bij. Met twee Volkswagenbusjes brachten we de melk in de wijk. In de winkel waren op dat moment mijn vrouw en zes personeelsleden aan het werk."

Uitbreiding
Familie Noordergraaf verhuisde naar de Genestetstraat waar in 1959 hun dochter Lida werd geboren.

De oorspronkelijke woonruimte aan de Thorbeckelaan werd bij de winkel gevoegd waardoor het assortiment uitgebreid kon worden en de zaak werd omgebouwd tot een zelfbedieningswinkel.
In Joure koopt Noordergraaf een bus, richtte deze in als kruidenierswagen en gaat met boodschap-

pen langs de deur. Mevrouw Noordergraaf stuurt het personeel in de winkel aan. Het is hard werken. "Ik dacht dat zo'n kruidenierswagen me werk uit handen zou nemen. We hoefden niet eerst de boodschappenboekjes op te halen en bestellingen weg te brengen. Mensen konden direct zelf boodschappen doen als we langs kwamen. Maar dat liep zo goed dat het alleen maar drukker werd. Ik sliep vijf uur per nacht, de rest vond ik toen luiigheid."

Inzet voor de gemeenschap.
In 1965 wordt de zaak overgedaan aan Jan Huisman, met de melk gaat Noordergraaf door tot 1974. Daarnaast gaat hij aan de slag als vertegenwoordiger in automatten en deurmatten. Intussen werd geïnformeerd naar Noordergraafs politieke ambities. Noordergraaf is al sinds 1948 lid van de SGP. Hij heeft het van niemand vreemd. Zijn vader J.B. Noordergraaf zat in de raad van Bleskensgraaf en was daar verschillende jaren lijsttrekker. Vanaf 1947 bezocht P. Noordergraaf samen met zijn vader de partijdag van de SGP in Utrecht. In 1966 komt hij voor de SGP in de gemeenteraad en in 1969 werd Noordergraaf tot wethouder gekozen.
"Je kunt wel jaren lid zijn van zo'n partij, maar dan moet je ook nog gekozen worden. En als je dan zo'n functie hebt, moet je ook je eigen koers varen. Je bent er voor het hele dorp en niet alleen voor je eigen achterban."
Met P. Noordergraaf startte de periode van de SGP wethouders.

v.l.n.r. G. Hokken, Burgemeester Chr. Van Hofwegen, J. Dubbeldam en P. Noordergraaf in 1969 in De Bonkelaar

Op de vraag of zijn vrouw hem vergezelde bij publieke gelegenheden, komt het antwoord van mevrouw Noordergraaf zelf: "Ik wilde dat niet, voelde niet de behoefte om mee te gaan. Dat was echt zijn wereld. Ik had genoeg te doen en was er voor mijn kinderen."
In de veertien jaar dat hij wethouder is, zet Noordergraaf zich vooral in voor de woningnood in Sliedrecht. Extra woningen voor jongeren, de Calvijnschool, seniorenwoningen en een serviceflat.
"Soms maak je geen vrienden, je kunt het niet iedereen naar de zin maken. Mensen proberen je ook te manipuleren. Ik heb wel eens meegemaakt dat mensen me wilden omkopen met sigaren. Daar is de deur, zo werk ik niet."

Dankbaar
In 1988 werd hij uit vier kandidaten gekozen tot voorzitter van woningstichting Banienoe en komt in het bestuur van Serviceflat Drechtsteden waarvan hij jaren secretaris was. Ook nam Noordergraaf deel aan het bestuur van diverse zorginstellingen. Zo was hij bestuurder van Parkzicht, Overslydrecht, Serviceflat (38 jaar). Daarnaast zat hij in het Hoogheemraadschap en was 39 jaar ambtenaar van de burgerlijke stand.
Op 28 maart 1994 neemt hij afscheid van de politiek. "Van kruidenier tot wethouder, ik ben maar een gewone jongen gebleven. Mijn vrouw heeft me al die jaren gesteund waardoor ik zoveel kon doen. Ik ben blij en dankbaar dat ik mij heb kunnen inzetten voor de gemeenschap. Al is het vaak achter de schermen geweest."
Het was achter de schermen, maar dit alles is niet ongemerkt gebeurd. Op 29 april 1992 werd de heer Noordergraaf benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Het voorgaande is een interview van Wilma Noordergraaf met haar opa Piet Noordergraaf.

Herinneringen aan mijn Sliedrechtse moeder Aartje de Jong (1914-2012)

door Hans den Haan (1950) via Kees v.d. Sluijs

Op 28 november 2012 overleed in een verpleegtehuis in Laren NH Aartje de Jong, ruim 98 jaar oud.
Zij werd op 27 juli 1914 te Sliedrecht geboren als jongste van de vier kinderen
van bakker Jan de Jong (1874-1955) en diens vrouw Jacoba Hendrika Pols (1873-1943).
Haar enige en vrijgezelle broer Teun (1903-1980) zette nog tot 26 november 1961 de bakkerij voort,
gevestigd aan Kerkbuurt 29, bovenaan de Smidstoep.

De drie dochters van bakker Jan de Jong
Links Aartje (1914-2012)

Teunis de Jong ter hoogte van groenteboer Korevaar,
thans kledingzaak King & Quinna aan de Kerkbuurt.

Op 11 december 1968 verkocht hij alle percelen aan Wim Klein Sr., die deze na een korte periode van leegstand en verval liet afbreken en er de gelijknamige dameskledingzaak liet bouwen.
Bij haar uitvaart op Sinterklaasdag haalde haar zoon Hans den Haan onder andere herinneringen op aan haar Sliedrechtse jeugd, die door haar zeer hoge leeftijd inmiddels ver in het verleden lag.

Kerkbuurt 29 en 31 kort voor de afbraak

Bakker Jan de Jong (1874-1955) met zijn hondenkar voor de winkel van Haak in Wijk C, ter hoogte van het huidige ABB-kantoor.

Nu mijn moeder er niet meer is, is er vooral ook een verbinding verbroken met een nog veel ouder verleden: de tijd van haar jeugd. Zo beeldend kon zij erover vertellen dat je het echt voor je ogen zag gebeuren. En de laatste jaren kon je haar geen groter plezier doen dan deze oude herinneringen op te halen, keer op keer. Dan leefde zij op, alsof zij zelf weer voor even was teruggekeerd in de oude tijd.

Dan ging het over de hondenkar van haar vader, die bakker was, waarmee hij over de Sliedrechtse dijk ging om het brood te bezorgen. Hij gebruikte ook wel een kar, waar de hond onder liep, niet ervoor.

En het ging over de rivier, waarin toen nog op zalm werd gevist, over de oude schepen, de levensgevaarlijke draaikolken, waar je bij het zwemmen ver vandaan moest blijven... over de stoepen, de kleine onverharde zijstraatjes van de dijk, en hun straatarme, maar kleurrijke bewoners.
En over haar broer Teun, die zo mooi kon schilderen en die iedere dag op zijn knieën op de vloer de krant las met de poes op zijn rug. En die toen hij ging verhuizen alle antieke meubelen gewoon als oud vuil langs de dijk had gezet en verbaasd was dat zij binnen een uur allemaal verdwenen waren.
Het ging over m'n opa, die tijdens het bidden voor het eten in slaap viel, omdat hij als bakker zoveel uren slaap te kort kwam dat hij indommelde zodra hij zijn ogen sloot.
Het ging over de beren die in het holst van de nacht kwamen: twee duistere mannen die de volle ton beer onder de plee buiten achter het huis kwamen ophalen en hem vervingen door een lege. Zij kwamen midden in de nacht vanaf een boot, vanaf de rivier, en droegen de tot de rand gevulde ton mee terug naar de boot. De ton hing tussen hen in, aan twee bomen die op hun schouders steunden. Eén liep voorop, één achter. En om te zorgen dat de ton tijdens het lopen niet ging schommelen moesten zij hun voeten in een verschillend tempo neerzetten, de één met snelle tred; de ander langzaam. Dat verleende de nacht een zeer geheimzinnig spookachtig geluid.

O, wat kon mijn moeder mooi vertellen over haar jeugd. Maar, de meesten van jullie kennen dit soort verhalen wel. Wat was het een andere tijd!
In haar jeugd, zo vertelde mijn moeder, geloofde men zelfs nog aan hekserij. Zo woonde er aan het eind van de dijk een man, die het passanten moeilijk kon maken met zijn heksenkunsten. Althans dat was wat men geloofde. Haar vader klaagde dan dat die persoon – ik weet zijn naam niet meer – weer zo had lopen donderjagen: zijn bakkerskar was ter plekke vastgelopen. Ook vertelde mijn moeder dat men nog geloofde dat sommige mannen konden "wolven". Dat wil zeggen bij volle maan in een weerwolf veranderen. Het lijkt iets uit de middeleeuwen, maar in het begin van de twintigste eeuw werd dat in Sliedrecht nog geloofd.
En als het 's nachts onweerde langs de rivier, dan werd bij m'n moeder thuis iedereen uit bed gehaald en zat haar vader met de geldkist op z'n schoot te midden van het gezin het einde van de bui af te wachten. En dat kon lang duren, want soms kon vroeger zo'n onweersbui de rivier niet oversteken.
Dit zijn maar enkele van de vele boeiende gebeurtenissen waar mijn moeder regelmatig over vertelde.
Ook zelf heb ik vaak geslapen in dat dijkhuis op die in mijn kinderogen grote zolder waar iedereen de nacht doorbracht, gescheiden door flinterdunne wandjes. De stilte van de nacht, de lichtjes langs de rivier als je door het kleine raam naar buiten tuurde, een brommer op de dijk die je al heel lang van te voren in de verte hoorde aankomen, die gemoedelijk langs het huis knorde en vervolgens weer minuten lang geleidelijk wegstierf in de koude nacht.

Hans den Haan (1950) was in zijn werkzame leven bureauredacteur bij een tweetal uitgeverijen en schreef onder andere zelf drie boeken. Voor meer informatie zie diens persoonlijke website www.happy4ever.nl.

Moederdag

Macky van Leeuwen-de Jong

Dut is m'n eerste stuksie voor de Periodiek. 'T is naomelijk zô dà 'k, nae te rouwste 10 jaer, mè me verhaoltjies voor de Maarewestreek ben gestopt.
Omdà 'k 't toch graeg doet, hè 'k 'n sollicitaosie naer de redactie gestuurd mè de vraeg of heullie soms geïnteresseerd wazze. "K hè wel 'n perbleem dà de tekst nie meer naegekeke wordt deur Korsjonnao's.
'K kreeg zô snel bericht terug, dà 'k as de wiededweergao wà mos verzinne en hoewel moederdag al 'n hortie verbij is, schrijf ik d'r toch nog wat over.
Op moederdag mò je naer de Efteling of naer 'n bêêstebogerd gaon, of een aander pretparek hoor ie wel is zegge, want dà wil ie gêên moeder aandoen en dan hè je gêên lange rije voor de kassao.
Nooit gebaord, toch 'n taort is bij mijn deuze keer wel van toepassing.
'K vong dà 'k niks meer had voor de zeumer, dus behaleve dà'k 'n paor niemendallechies het gekocht, ben 'k ok nog bij 'n bekende zaok in de Kaarekbuurt schoene weze kôpe, 'n glipper hà 'k nog, die 100 jaer bestaot en werempel ok nog koninklijk is geworde. As verrassingksie kreeg 'k daer 'n heerlijke taort.
Afijn, op moederdag hoef ie nergens op visite te gaon, want de mêêste moeders krijge dan de kaindere op bezoek, die al dan nie goed bedoelde rommel meebrenge.
Toe zijn we naer de bollevelde weze kijke, in d'n aerd 'n bietjie aan de laete kant, want allêên de tullepe stonge d'r nog prachtig bij.
'T weerbericht zee dà 't in 't weste zonnig zou weze, mor toen we d'r bekant wazze begon 't te spête en laeter was 't echt slecht weer. Je kan d'r beter mor nie naer luistere.
'T was meraokels druk op de weg mè moedergangers en ok nog van vekansie terugkerende auto's met of zonder sleurhut.
Omdà we toen vlak bij Schiphol wazze, zijn we nog effies bij de landende vliegmesienes weze kijke. Aaltijd leuk. Onderweeg zagge we prachtig koolzaed en laokenvelder koeie, ok nog lammechies, mor die worde al 'n bietjie grôôt om nog leuk te weze.

Vroeger hà 'k 'n baos die omstreeks moederdag jaerig was.
Dan gaf ik hum 'n blommechie,
mor eerst mos 't lint mè de rooie harties d'r af,
omdà de mêêste blomme uiteraerd voor moeders wazze.
Ze koste dan ok nog schaelijk veul.

Hier eindigt me verhaol over moederdag 2013

"Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier"

Twee 100-jarigen in de schijnwerper

1. Foto van der Kloet - Hofleverancier

Wout van Rees en Ina v.'t Verlaat

Foto van der Kloet bestond vorig jaar 100 jaar. De opa van de huidige eigenaar René v.d. Kloet is in 1912 begonnen met een winkel op de Voorstraat in Dordrecht, die foto Modern heette. In de crisistijd gingen de zaken slecht en hij kreeg een tip om in Sliedrecht een zaak te beginnen, omdat daar nogal wat baggerbedrijven zaten die wel eens foto's van bv. de Zuiderzeewerken wilden hebben.

Dus is opa in 1937 een winkel begonnen in de Kerkstraat op nr. 1b en hij woonde toen in de Joh. Kraayeveldstraat. Al na 3 maanden kon hij een groter pand kopen op B 419 waar hij met zijn gezin ook kon wonen. Dus dat was een hele verbetering. Deze zaak werd foto Lux genoemd. In dit pand is René geboren.

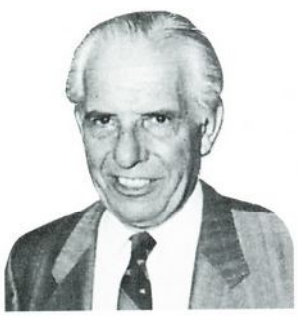

Zijn vader, Henk v.d. Kloet, heeft op 1 april 1953 de zaak van zijn vader overgenomen. De zaken gingen in die tijd goed. Nederland herstelde zich goed na de oorlog en er werd ook door particulieren steeds meer gefotografeerd. Oostwijk II werd ontwikkeld en het Burg. Winklerplein werd ontworpen als winkelgebied. Dat zag Henk wel zitten, dus liet hij daar een winkelpand bouwen dat op 25 mei 1964 geopend is.

In De Merwestreek van 4 juni 1964 lazen we een verslag van de officiële opening van tien zaken aan de noordkant van het Burg. Winklerplein.
Hieronder een impressie van het verslag.

Burg. Winklerplein nu een voorbeeldig winkelplein

De aanwezigheid van het voltallige college van B. en W. accentueerde de belangrijkheid van de officiele opening van de winkelgalerij, die een prachtige afsluiting vormt van de noordzijde van het Burg. Winklerplein. De officiële opening droeg een recht feestelijk karakter. Men verenigde zich in bruiloftsstemming in de grote zaal van 't Zwaantje. Daar waren bijeengekomen B. en W., het bestuur van de winkeliersvereniging van 't Winklerplein, de eigenaren / exploitanten met hun familieleden, de reeds aan het plein gevestigde winkeliers, architect W.L. v.d. Laan, de hoofdaannemer, de firma Van Andel en Veth, alsmede onderaannemers en een afvaardiging van de Sliedrechtse Middenstandsvereniging.

Na toespraken van burgemeester Chr. Van Hofwegen en de heer J. Wierenga van de winkeliersvereniging begaven de genodigden zich naar het front van de nieuwe winkelgalerij, waar de burgemeester met het doorknippen van een lint de symbolische opening verrichtte en de sleutels aan de eigenaren overhandigde.

Alle winkels werden in dit artikel beschreven, zo ook die van fotohandel Van der Kloet.
Fotograaf Van der Kloet heeft wel het grootste winkeloppervlak voor zich opgeëist. De winkelinventaris is van Palissander en doet rijk en tevens voornaam aan. Het vele voordelen biedend formicamateriaal is veelvuldig in de juiste kleurkeuze gebezigd. De beide etalages zijn "inloopbaar". Aan de straatzijde is het fotowerk ondergebracht en aan de pleinzijde is een selectie foto- en filmapparatuur geëtaleerd.

De winkel heeft een praktische indeling gekregen. Rechts is de afdeling voor de verkoop van klein fotomateriaal als films enzovoorts worden hier de afgewerkte foto's afgeleverd.
Links een tweetal toonbanken in vitrinemodel voor de verkoop van toestellen en benodigdheden. Deze zijn op hun beurt weer ondergebracht in wandvitrines. Een aparte projectieruimte waarborgt een rustige verkoop en demonstratiemogelijkheid. Deze ruimte is middels een vouwwand af te scheiden van het winkeloppervlak.
De fraaie vloerbetegeling strekt zich uit naar het atelier, doch voordat we hier belanden zien we rechts een aparte kamer voor de zgn. droge bewerking van de foto's. Een smalle gang voert ons vervolgens naar een wachthal met toiletten. Deze wachthal is ook vanuit de Chr. Huijgensstraat te betreden. Het fotoatelier is 6x9 meter. Een bijzonder brede deur maakt het mogelijk grote objecten op de gevoelige plaat vast te leggen.

Onnodig te zeggen dat het atelier is toegerust met de nieuwste moderne apparatuur. Vanuit voornoemde wachthal voert een trap naar de werkruimte op de verdieping. Daar bevinden zich een chemicaliënkeuken, toiletten, magazijn, een afwerkingskamer voor het spoelen en glanzen. Vanuit dit laatste werkvertrek komt men via een "lichtsluis" in het hart van het bedrijf, namelijk in de kamer voor het ontwikkelen van negatieven en rechts in de afdrukkamer, die bijzonder ruim is en voorzien is van uiterst moderne toestellen, n.l. een afdrukmachine, een thermostatische ontwikkelingstafel en een vergrotingsmachine. Een doorgeefsluis, die in verbinding staat met de zgn. daglichtwerkruimte, bevordert in belangrijke mate een praktische werkwijze. Op wanden en vloeren is veelvuldig gebruik gemaakt van tegelelementen.

Al snel daarna begon het tijdperk van de kleurenfoto's. Naast bruidsreportages en atelierfoto's werkte Henk al veel voor bedrijven, o.a. Boskalis, Damen en IHC Holland. Er werd een zwart-wit printer aangeschaft waar honderden foto's per dag geprint konden worden.

René groeide op en mocht in de schoolvakanties foto's glanzen. In die tijd was dhr. v.d. Ham een goede medewerker waar René heel veel van geleerd heeft. Op 1 januari 1982 kwam René bij zijn vader in de zaak. Hij legde zich meer toe op het industriële werk, kocht een hal op Industrieterrein Noord-Oost Quadrant, waar hij een studio inrichtte en op 1 januari 1990 heeft hij het bedrijf van zijn vader helemaal overgenomen.

De industriële fotografie en video opnames namen sindsdien een grote vlucht. René en zijn vijf medewerkers maken reportages voor ca. 500 bedrijven, hoofdzakelijk business to business en een heel grote tak is de nautische sector. Denk hier aan scheepswerven, jachtenbouwers, baggerbedrijven en in de huidige tijd veel in de Offshore. De toeleveranciers in deze branches zijn ook allemaal gerenommeerde relaties.

Daar hij op het Burg. Winklerplein uit zijn jasje groeide, heeft hij op 26 oktober 2009 een pand gekocht aan de Lelystraat 93 met een nog grotere studio. Daar kunnen bijvoorbeeld ook auto's worden gefotografeerd. Over de hele wereld is het bedrijf actief.

Zijn motto is:
Bel van der Kloet, dan komt het goed.

Herboren komt
Foto v.d. Kloet
te voorschijn op 't Winklerplein
Ons devies: • Beter Fotowerk
• Prettiger kopen
van uw Foto-Cine-artikelen.
NU kopen betekent Geld verdienen.

Maar iedereen kan er nog binnenlopen voor het afdrukken van foto's, zowel van oude fotorolletjes, die daar nog steeds te koop zijn, alsmede van digitale fotokaarten en USB-sticks.
Ook bij de Koninklijke familie is hij bekend. Zo is hij in 2010 met prins Willem-Alexander en prinses Máxima naar Abu Dhabi geweest en de volgende dag moest hij al weer terug zijn om een reportage te maken van het dopen van een politieboot door koningin Beatrix.
Ook in 2010 heeft hij de hopperzuiger Vox Máxima, die bij IHC Kinderdijk door prinses Máxima gedoopt is, gefilmd en gefotografeerd. Dit was een live uitzending waar met 31 mensen aan gewerkt werd. In het trappenhuis van het bedrijf hangt een indrukwekkende fotoreportage van deze happening.

Begin 2012 vroeg René aan toenmalig burgemeester Martin Boevée wat de mogelijkheden zijn om met het 100-jarig bestaan te doen. Om het predicaat hofleverancier te verkrijgen, daar was hij wel wat laat mee daar het 1 jaar duurt voor alles rond is en het bedrijf juridisch en fiscaal helemaal gescreend moet worden.

Bij de gemeente heeft Gabriëlle Kwist haar schouders eronder gezet, alles gestructureerd en op 15 maart 2012 is de aanvraag ingediend.

Op 28 november 2012 kwam de goedkeuring van het besluit door Hare Majesteit de Koningin met het recht tot het voeren van het Koninklijk Wapen.

Op 21 maart 2013 vond na een toespraak van de Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland Jan Franssen de officiële overhandiging van de bijbehorende oorkonde plaats en hij onthulde samen met burgemeester Bram van Hemmen het Koninklijke Wapenschild.

Wij feliciteren René v.d. Kloet met deze mijlpaal van zijn schitterende bedrijf.

foto & video producties
van der Kloet ®

2. Schoenen- en lederwarenzaak van Mourik - Hofleverancier

Bas Lissenburg

Historie

J. van Mourik & Zn. schoenen en lederwaren is een begrip in Sliedrecht, de Alblasserwaard en ver daar buiten. Deze schoenen- en lederwarenspeciaalzaak voert een breed assortiment met het accent op kwaliteit. Die keus voor kwaliteit werd al in het begin van de vorige eeuw gemaakt door overgrootvader Jilles van Mourik, die aan de wieg stond van dit familiebedrijf. Liefde voor het schoenenvak in combinatie met een flinke dosis zakelijk talent vormde de basis voor het succes van de schoenenverkopers in hart en nieren.

De vijfde generatie staat sinds een aantal jaren ook in de winkel, dus we kunnen wel spreken van een ondernemende familie.

Het begon allemaal in 1908 te Gorinchem. Volgens de overlevering ging men in eerste instantie met pantoffels langs de deuren, terwijl overgrootvader Jilles van Mourik ook nog een betrekking had bij pantoffelfabriek Van Der Miessen in Gorinchem.

In 1913 heeft hij eervol ontslag genomen bij deze fabriek en begon de handel serieuzere vormen aan te nemen. Ook kwam hier de reparatie van schoenen bij.
In 1920 vestigde de tweede generatie, wederom een Jilles, een zaak in Sliedrecht in een met riet afgedekt oud pand in de Kerkbuurt.
Negen jaar later in 1929 werd een compleet nieuw pand neergezet, (architect Aart Nieuwpoort) zoals we het vandaag de dag nog steeds kennen.

In 1953 kreeg het winkelfront een moderner aanzien en in 1967 werd het interieur in een moderner jasje gestoken. Maar de grootste verandering sinds de nieuwbouw in 1929 was de complete verbouwing in 1991/1992. De winkeloppervlakte werd flink vergroot door het stuk dat werd aangebouwd (eerste paal werd geslagen door de toen 10 jarige Jeffrey Van Mourik) en het interieur van de winkel werd compleet gemoderniseerd.

Wederom werd er in 2008 een vergunning aangevraagd voor een flinke aanbouw van 300 m^2. Deze vergunning kwam begin 2010 rond waarna er direct met de bouw begonnen is.

De eerste paal is geslagen door oud-directeur D.J. van Mourik samen met zijn achterkleinzoon Jens van Mourik.

De officiële opening vond plaats op 9 februari 2011. Na alle verbouwingen heeft de winkel inmiddels een totale winkeloppervlakte van zo'n 700m2 en telt dertien deskundige medewerkers. J. van Mourik & Zn. is al bijna 100 jaar 'tot uw dienst'.

Pand in de Kerkbuurt

Hofleverancier

Hare Majesteit de Koningin heeft op 25 februari 2013 besloten het Recht tot het voeren van het Koninklijk Wapen, met de toevoeging 'Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier' aan J. van Mourik Schoen- en Lederhandel Sliedrecht toe te kennen. Dit ter gelegenheid van de viering van het 100-jarig jubileum.

Van links naar rechts: P. van Mourik-Honders, B.M van Mourik 4e generatie, Burgemeester Van Hemmen, D.J van Mourik 3e generatie, J. van Mourik 5e generatie en S. van Mourik-Bernhart.

Burgemeester Van Hemmen heeft het bedrijf onlangs met dit heuglijke nieuws verrast. De officiële uitreiking van dit predicaat en de onthulling van het wapenschild is op 25 april jl. gebeurd door de commissaris van de Koningin in Zuid-Holland dhr. Franssen.

De 700 m2 winkeloppervlakte is 2 jaar geleden geheel verbouwd. Klanten uit het gehele land vinden hier een uitgebreide collectie heren-, dames- en kinderschoenen, een uitgebreid assortiment lederwaren en tassen en een specialisatie in grote en kleine maten.

De Historische Vereniging feliciteert de familie Van Mourik met het bereikte resultaat.

Bronnen: www.vanmouriksliedrecht.nl
en persbericht familie Van Mourik.

Kerken naast (uit) de Nederlandse Hervormde Kerk

Jan van Leeuwen

In de 19e maar ook in de 20e eeuw hebben er in kerkelijk Nederland nogal wat veranderingen plaats gevonden. Het gaat niet om de mooiste bladzijde uit de kerkgeschiedenis. Wel moet gesteld worden dat ondanks scheidingen en scheuringen in de kerk de weg van het **Geloof** is open gebleven. Daarmee is wel duidelijk dat de kerk, hoe jammerlijk verscheurd, meer is dan een menselijke instelling.

We vervolgen de geschiedenis van de Chr. geref. kerk 'Bethel'.
De vacature ontstaan na het plotselinge vertrek van ds. Bakker, (8 febr. 1925) wordt op zondag 6 december 1925 vervuld door de komst van ds. J.A. Riekel uit Maarsen.
Door ds. J. Reesink (zijn schoonzoon) werd hij bevestigd in de morgendienst en in de avonddienst deed hij intrede. De tekst van zijn preek was uit Exodus 25 : 22a
"En aldaar zal Ik bij u komen en Ik zal spreken van boven het verzoendeksel af."

Na het uittreden van ds. Vreugdenhil (1921) naar de Gereformeerde gemeente en het zeer korte verblijf van ds. Bakker (1925) brak er voor de gemeente een goede periode aan.
Ds. Riekel en de gemeente in Sliedrecht verstonden elkaar, de gemeente groeide.

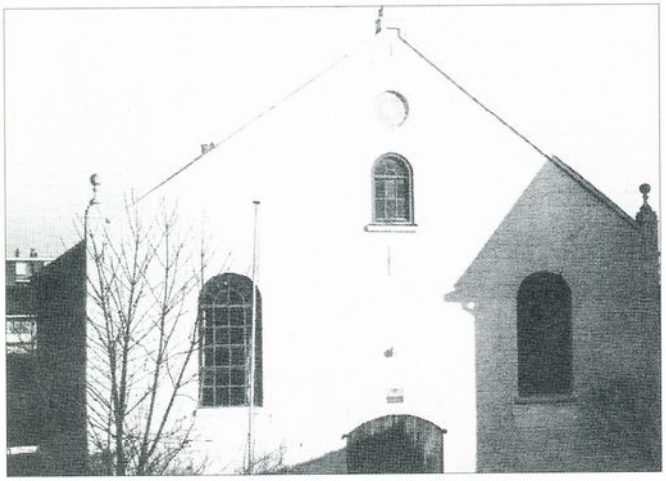

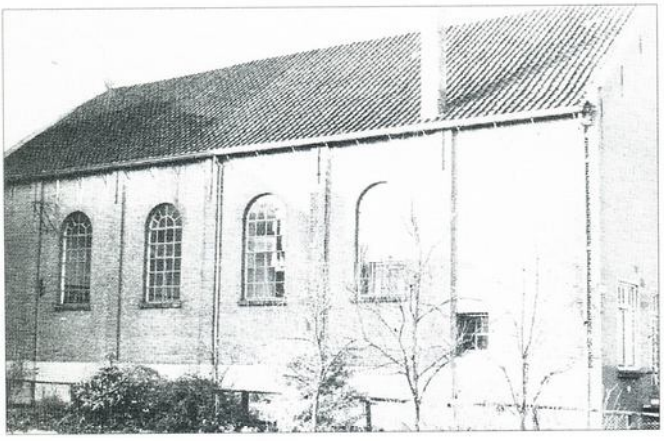

Het kerkgebouw in Wijk C (gebouwd in 1894) was aan een opknapbeurt toe. Zondag 27 maart 1927 kon het kerkgebouw niet gebruikt worden, de kerkbanken waren geschilderd en het was niet verantwoord om de gemeenteleden in hun "Zondagse goed" daarop plaats te laten nemen.

Aan het bestuur van het Hervormde evangelisatie gebouw in Wijk B werd gevraagd of men het kon huren, hetgeen werd toegestaan. Men wist toen nog niet dat de gemeente er later (1935) tot op de dag van vandaag zou samenkomnen.

In december 1926 wordt uit dankbaarheid voor zijn inzet aan ds. Riekel een gratificatie aangeboden. Ook besloot men een serre aan de pastorie (Oranjestraat 2) te laten maken.
Timmerman J.A. v.d. Dool bouwde deze (wintertuin) voor fl. 670,00.

Het kerkorgel was nu niet van geweldige kwaliteit. Begin 1929 werd een commissie ingesteld om daarvoor gelden in te zamelen.
Begin 1931 deelde genoemde commissie mee dat er fl. 2500,00 voor dit doel was bijeen gebracht . . . en dat erbij de orgelbouwer A.S.J. Dekker te Goes een geschikt instrument te koop was.

Men besloot tot aankoop en 3 maart van dat zelfde jaar werd het nieuwe orgel in gebruik genomen.
Het orgel had '9 stemmen' één klavier en pedaal, de windvoorziening was elektrisch, de totale kosten bedroegen fl. 4547,70. Een bijzonder gegeven was dat er uiteindelijk geen cent geleend behoefde te worden.

Als iemand zich geroepen voelde om predikant te worden moest hij met het verzoek om toegelaten te worden aan de Theologische hogeschool te Apeldoorn een attest (bewijs van goed gedrag) overleggen van zijn eigen kerkenraad.
In juli 1931 waren er twee personen die een attest kregen voor "Apeldoorn" Cornelis Schook en Pieter van der Bijl. Beide werden afgewezen, maar een jaar later werd aan Piet van der Bijl alsnog toestemming verleend, 3 oktober 1940 werd hij predikant te Barendrecht.

Tijdens de periode dat ds. Riekel predikant te Sliedrecht was, werd door 225 personen belijdenis afgelegd, een teken dat hij op zijn plaats was.
Maar toch, voorgangers zijn **voor(bij)gangers.** Eind december 1933 nam hij een beroep aan naar Delft. Met weemoed werd 15 maart 1934 afscheid van hem genomen.
Een zeer betrokken predikant voor de gehele gemeente.
Ook in het Sliedrechtse dorpsbeeld was hij geen onbekende; hij trok er dagelijks op uit en alles lopend. De ietwat gebogen houding, de wandelstok met zilveren knop in de hand en iedereen groetend die hij tegen kwam verdween uit het dorpsbeeld.

De gemeente was maar een korte periode vacant, 26 juni 1934 werd ds. C. Smits, komende uit Nieuwpoort, de nieuwe predikant.

Rechter woonhuis was de voormalige pastorie. In de ernaast gelegen stoep stond het kerkgebouw

Bronvermelding:
Zijn wond'ren een gedachtenis
Chr.Geref.kerk Sliedrecht (C) 1894 -1994

P.S. Opmerkingen of aanvullingen zijn altijd welkom. Telefoon: 0184 416511 / E-mail: Leewin@kpnplanet.nl

Is radio in een café geoorloofd?

Bron: Nieuwe Gorinchemse Courant, juni 1927

De Hooge Raad heeft Maandag een cassatieberoep behandeld van G.A.S., caféhouder te Sliedrecht, die door den Kantonrechter aldaar was veroordeeld tot 1 gulden boete wegens overtreding van de politieverordening dier gemeente, waarin verboden wordt het maken of doen maken van muziek in openbare gelegenheden, zonder vergunning van B. en W.
Requirant had op den drempel tusschen zijn woonkamer en zijn café een radio-luidspreker neergezet. De muziek, die daardoor was uitgezonden, was dus in het café duidelijk hoorbaar. De Kantonrechter te Sliedrecht, zoowel als de Rechtbank te Dordrecht, had den caféhouder veroordeeld. De verdachte had steeds aangevoerd, dat hij de muziek, die de radio te hooren gaf, niet "maakte".

Ditzelfde verweer voerde thans Mr. Ph. J. Frenkel uit Amsterdam voor den Hoogen Raad. Hij betoogde ter toelichting van eenige cassatiemiddelen, dat de gemeenteverordening van Sliedrecht dateert van 1917. Deze kon dus nog geen betrekking hebben op radio-gebied.

In vele gemeenteverordeningen komt een bepaling als hier bedoeld voor en door verschillende rechtscolleges is die met betrekking tot radio-muziek verschillend geïnterpreteerd. Zoo besliste de Kantonrechter te Amsterdam op 3 januari 1925 dat hij, die radiomuziek ten gehoore brengt, een muziekuitvoering geeft. Doch de Rechtbank te Leeuwarden besliste op 2 december 1925 dat er in zulk een geval geen muziek "gemaakt' wordt. De Kantonrechter te Gorinchem gaf een dito uitspraak.

De requirant nu heeft niet anders gedaan dan zijn toestel ingeschakeld op een bepaalde golflengte. Waren op die golflengte de trillingen aanwezig geweest van een redevoering, dan zou die redevoering zijn gehoord. Thans werd muziek weergegeven. De requirant heeft dus in geen geval muziek gemaakt.
De conclusie van het O.M. werd bepaald op Dinsdag 7 Juni.

De advocaat-generaal bij den Hoogen Raad, mr. Besier, heeft gisteren conclusie genomen in de zaak tegen G.A.S., caféhouder te Sliedrecht, die door den kantonrechter aldaar en vervolgens door de rechtbank te Dordrecht is veroordeeld tot 1 gulden boete, omdat hij, in strijd met hetgeen de politieverordening van Sliedrecht voorschrijft, in zijn café muziek ten gehoore had gebracht door middel van een radio-luidspreker.
Mr. Besier concludeerde tot vernietiging van beide vonnissen en terugwijzing van de zaak naar het kantongerecht te Sliedrecht, op grond van art. 393 Wetb. v. Strafr. Bij den aanvang van het onderzoek was namelijk verzuimd, een nadere opgave te doen van het feit, dat den verdachte was ten laste gelegd.

Arrest 27 juni 1927

Crescendo in quarantaine

Piet Romijn (deel 2)

Allereerst een kleine aanvulling op mijn artikel in het vorige Periodiek. De slotzin is niet volledig weergegeven en moet zijn: 'Hoe oud hij ook zal worden .....'

De eerste tijd na de bevrijding kregen de Sliedrechtse muziekverenigingen het druk met optredens tijdens buurtfeesten die veel mensen op de been brachten. Op de repetitie van Harmonievereniging Crescendo op de eerste woensdagavond van juni 1945 hoorden de leden dat het orkest ook was uitgenodigd om in Werkendam een voetbalwedstrijd tussen een dorpselftal en een team van bevrijders luister bij te zetten.

Voor de 12-jarige bugelbespeler Piet Romijn viel een paar dagen voor het uitje een briefje van secretaris Riens Pijl in de brievenbus. Pijl deelde mee dat een bus van Ravestein op donderdagavond 14 juni'45 om half zes van de Kerk zou vertrekken.
Ook Piet ging mee *(en mijn vader, Ina red.).* Verwachtingsvol en vrolijk reed de bus naar Hardinxveld, waar het gezelschap inscheepte om over de Merwede naar het dorp aan de rand van de Biesbosch te worden overgezet.

Weer aan wal formeerde het orkest zich in marsorde en marcheerde onder leiding van voorzitter en tijdelijk dirigent Jan Boer naar het voetbalveld, waar ze onder gejuich werden ingehaald. 't Werd een vrolijke, zeer gezellige avond. Die Werkendammers wisten van feesten! In het donker kwamen ze terug bij de bus in Hardinxveld.

Het complete orkest en begeleiders werden opgewacht door enkele autoriteiten, onder wie de Sliedrechtse huisarts jhr. Bicker. Iedereen de bus weer in, waar men te horen kreeg nog niet naar huis te gaan omdat aan de overkant een tyfusbesmetting om zich heen greep. Om risico voor de Sliedrechtse bevolking te voorkomen was besloten dat iedereen in quarantaine zou gaan. Dat was einde feestje.
In plaats van richting thuis zette de bus koers naar Gorkum. De gemoederen liepen natuurlijk hoog op. Waar ging men heen? Ze zaten thuis te wachten. Morgen wachtte het werk weer of school, wat de jongens niet zo erg vonden. Meer dan vijftig mensen kwamen die eerste nacht terecht in een kazerne en beleefden een onrustige nacht.
De Sliedrechters werden de volgende dag overgeplaatst naar de Gastschool, die als kamp was ingericht voor de opvang van NSB-ers, Nederlandse SS-ers en ander gespuis uit de oorlogsjaren. Een deel werd gereserveerd voor het quarantainegezelschap. Het werd opnieuw een onrustige nacht op stro in soldatendekens gewikkeld. Er zouden nog heel wat van die nachten volgen.

De jonge Piet ving ook het nodige op. Je kon een briefje naar huis schrijven, dat zou worden afgehaald en thuis bezorgd. Piet schreef op een velletje (bewaard-PR) uit een bloknootje:
'We zitten vast voor tyfusgevaar.' Hij vraagt om 'schoon goed, kam, zeep, handdoek, laken, chocola enz. enz.' Een paar dagen later weer een briefje: 'Beste allen, Ik maak het goed, net vakantie . . . We slapen net als soldaten op stro. Het eten is goed . . . Wij moeten veertien dagen blijven.' Na een week volgt een langere brief: 'Beste Pa, Moe en Arie. Alles ontvangen. Pa heeft het vanmorgen gebracht… Krijg ik bovenkleren, geef die dan mee met de auto die deze brief bezorgt. Wij gaan donderdag (de zevende dag van de quarantaine!- PR) in 't bad. Zaterdag kan het vuile ondergoed gehaald worden. Dat moet hier eerst in een soort spoeling . . . Vannacht kreeg een SS-man het op zijn zenuwen. Dat was me een herrie. Over veertien dagen komen we van het reisje naar Werkendam weer thuis. Nu daag, Piet.'

Het orkest marcheerde trommelend en spelend die donderdag door de Gorkumse straten naar het badhuis. Toen iedereen schoon terug was bij de Gastschool werd nog een foto van het hele gezelschap (bewaard.–PR) gemaakt. De dagen werden doorgebracht met gymnastiek, spelletjes, exercities en repetities. Nadat het tyfusgevaar was afgewend, brak de dag aan dat iedereen weer naar Sliedrecht werd gebracht. Het leek een soort tweede bevrijding. Feestelijk was het zeker wel. Piet was nog net op tijd om zijn toelatingsexamen voor de HBS in Dordt te kunnen afleggen. De kinderen konden weer naar school, de grote mensen weer naar hun werk na dit avontuurlijkje, onvergetelijke uitje.

Politiekorps anno 1951

In het Onderhuys hangt de onderstaande foto, waarvan bij velen onbekend is wie er allemaal op staan. Ex-politieagent Jan Kloosterman, die in 1952 bij het Sliedrechtse politiekorps werd toegevoegd, wist zich alle namen nog te herinneren.

1. Sjaan Otten, typiste
2. Ad Boer, administrateur
3. Van den Berg
4. In 't Veld
5. Huisman
6. Mooiman
7. Bolhuis, korpschef
8. Tieleman
9. De Roon
10. Burgemeester Winkler
11. De Wit
12. Koster
13. Van der Jagt
14. Heesbeen
15. Graafland
16. Van der Linde
17. Molenaar
18. Van der Kevie
19. Borsboom

Uit opoes tijd

Wijlen J. Dubbeldam

Een verhaal over het jongetje Jantje, die een dagje uitging naar zijn Opoe

Ik was omstreeks 6 jaar een nachtje bij Opoe gaan logeren. Opoe woonde op de kwitantiesteeg, dat was net voorbij de grote kerk, aan de andere kant van de dijk. Het is nu de toegang vanaf de dijk naar het ziekenhuis. Er stonden ± 13 huisjes. En helemaal aan 't eind van de stoep, aan het Middeldiep, stond de kolenloods van Jos van Heukelem.

Ik ging op stap met mijn hansop bij me. Over de tegels in de kamer lag een mat. Er stond een tafel met vier stoelen, een klok met een paard er op, een mooie linnenkast met buik-vormige laden en er was een bedstede met deuren ervoor.
De onderste helft van het woonkamertje was met zwart pekachtige verf behandeld, want het water kwam gemiddeld twee keer per jaar in huis. Boven de verf was het behang.

Als ik bij Opoe aankwam, aten wij eerst een paar boterhammen met stroop. Opoe had wel een mooie bijbel met koperbeslag, maar dat was dan ook alles. Geen stofzuiger, wasmachine, droger, vaatwasser, magnetron, elektrisch strijkijzer, telefoon, radio, televisie, computer, elektrische deken, waterkoker, rollator. Alles was nog handwerk. Opoe ging alles klaarmaken voor de nacht. De po op de plank, het kleine olielampje op de stoel. De grote petroleumlamp hoefde niet aan, dat spaarde olie. Toen Opoe zich aan het aftuigen was, ging ik nog even naar de plee, die buiten was. Eén plee voor twee gezinnen.

Opoe was inmiddels aardig gevorderd met aftuigen. Wat had ze allemaal aan: een zwarte gehaakte doek, een mutsje, haar strak jakje met haak en oog met daaronder een eigen gebreide borstrok en een hemd, twee dikke rokken en een heel grote witte broek die met banden onder de knie vast ging. Die broek was van achter geheel open. Nu moest Opoe d'r nachtjak nog aan en d'r slaapmuts op. Ik stond al klaar in mijn hansop.
Opoe stak het nachtlichtje aan. Hoewel ze zeer slecht kon zien, keek ze nog even rond. Het regende buiten.
"Jantje", zei Opoe, "willen wij nog even door de knieën gaan en onze lieve Heer vragen of hij ons nog wil sparen en vragen of wij nog wat gezond mogen blijven en onze zonden wil vergeven. Opoe bad hardop. Toen ze klaar was zei Jantje: "Dat zal onze lieve Heer wel leuk vinden, misschien heeft hij wel gelachen". Opoe schudde haar hoofd. Nu was het tijd om in de bedstee te duiken. "Welterusten Opoe". Ik sliep al spoedig in.

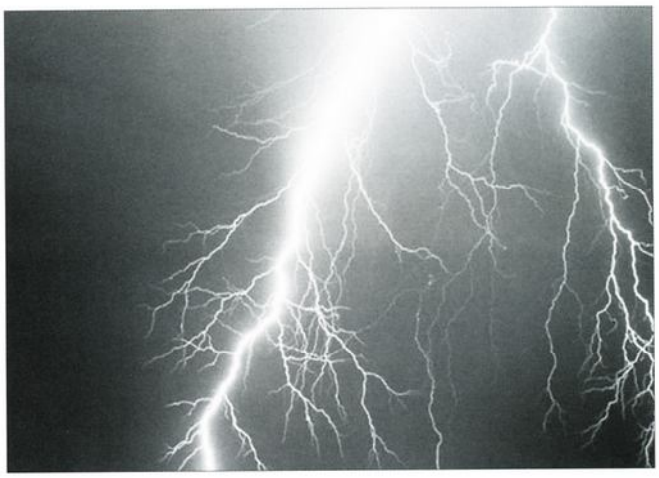

Na een goed uur schrok ik wakker. Opoe zat in vol ornaat in het hoekje van de kamer. Ik moest uit bed komen, zei ze. Het was zwaar weer. Opoe had geen tasjes. Ze had altijd een zak om voor haar sleutel en haar portemonnee. Ze had er nog net een schelling in gedaan, die lag klaar voor de kruidenier.
Weer zo'n klap en zo'n vuurstreep die alles verlichtee. "Het is de toorn Gods", zei Opoe "dat

hebben wij aan onze zonden te danken". "Maar Opoe", zei ik, "de vader van mijn vriendje zei dat het de goden Wodan en Donor waren, die met hun strijdwagen door de wolken zweefden en door botsingen vuur en leven maakten. Dat was volgens de Batavieren de oorzaak van onweer". Opoe vond het een duivels verhaal.
De bui bleef maar hangen. Opoe had er een verklaring voor: als de bui eenmaal tussen de twee rivieren Merwede en Lek zat, stak de bui moeilijk een rivier over. Toch zakte de bui af naar het noorden en de mens was weer even tot de orde geroepen.

Opoe begon zich inmiddels voorzichtig af te tuigen. Opoe was geen zwaargewicht: ze was 1.50 m lang en woog 40 kilo. Het was inmiddels stil en het regende wel. Wij schoven de kooi in, ik eerst en daarna Opoe. Opoe sliep spoedig, maar lag aldoor met haar mond te blazen, wat ik wel wat eng vond en waardoor ik ook wat bang werd. Om 7 uur hoorde ik de wekker. Opoe is er maar één keer uit geweest, ik hoorde het in de po regenen. Opoe maakte een kop thee met een keukenbeschuit, een boterham met kaas en een boterham

Om ruim 8 uur ga ik bij Opoe vandaan gelijk door naar school. Ik ga naar de openbare school.
Ze noemden die school "de Groeneveldeschool". Die was genoemd naar de eerste hoofdonderwijzer, ik weet het niet zeker, maar van ± 1885.

Daarvoor hadden wij alleen de zogenoemde "Oude school". Ik zat in de eerste klas bij juf van Houwelingen. Ze kwam op de fiets van Hardinxveld. Het was een schat van een juffrouw. Ze is laat getrouwd en was 20 jaar ouder dan haar man. Ze is 99 jaar geworden.

Verblijf in Sliedrecht, februari 1944

P. J. Buijs, Oude-Tonge

Op 13 februari 1944, de verjaardag van mijn moeder, was het flink winter. Dat kan ik me nog goed herinneren. Door de uitvaardiging van de avondklok door de Duitse bezetters kon de familie alleen overdag komen. Wij woonden circa 1,5 km. van het dorp. Het wegdek was spiegelglad en ik heb toen samen met mijn twee broertjes een zandpad gestrooid tot aan het dorp. De familie kon toen zonder valpartijen bij ons thuis komen.

B E K E N D M A K I N G.

Nieuwe-Tonge, 16 Februari 1944.

DE BURGEMEESTER VAN NIEUWE-TONGE maakt bekend dat binnen enkele dagen een bevel tot ontruiming van de gemeente kan worden verwacht.

Een ieder houde zich kalm en wachte rustig af.

DE BURGEMEESTER VAN NIEUWE-TONGE,

J. L. Brinkerink.

Op die dag werd er al gesproken over een mogelijke inundatie van een gedeelte van Goeree-Overflakkee. Dit om een landing van de geallieerden te bemoeilijken. Op 16 februari werd het officieel door de bezetters aangekondigd. Het grootste deel van Overflakkee werd onder water gezet. Een grote evacuatie volgde.

Ook wij moesten evacueren. Maar, waarheen? Via kennissen zijn we in Sliedrecht terecht gekomen op Baanhoek bij de familie Teun Vink. Hier zijn we goed ontvangen en gehuisvest samen met enkele koeien en paarden, die mijn ouders ook daar onder konden brengen. Op dat moment telde ons gezin 6 personen, t.w. vader, moeder, drie jongens en een zusje van 2 jaar.

Mijn ouders waren katholiek. We gingen op zondag naar de kerk. Er was, en misschien nog wel, een kapel waar we dan naartoe gingen. Wat ik me daar nog van herinner is dat we veel kou hebben geleden, want het vroor toen behoorlijk. Ook moesten we naar de lagere school, maar ik kan me niet meer herinneren waar dat was.

Toen het voorjaar werd en het weer aangenamer, mochten we met een platbodem door de sloten varen achter de boerderij. In de sloten zaten veel vissen. Naast ons woonde de familie Kees Vet. Vader, moeder en een zoon. Tegenover de boerderij van Vink was een scheepswerf. Ook daar gingen wij spelen samen met een dochtertje van de eigenaar van die werf.

Scheepswerf Lanser

Wijk D 693

Enkele jaren geleden waren mijn vrouw en ik op een zondag een rondje met de auto aan het rijden en kwamen op Baanhoek terecht. Ik dacht toen de boerderij van Teun Vink te herkennen. Omdat het zondag was, heb ik daar toen uit respect vanwege een eventuele geloofsovertuiging niet aangebeld.
In 2011 zijn we met mijn oudste zus en haar man toch weer die kant op gegaan om nog eens te gaan zoeken naar dat evacuatieadres. Wie schetst onze verbazing, de boerderij die ik 4 jaar geleden had gezien, stond er niet meer.

Klaas Kros

Bij navraag hoe het zat, zijn we terecht gekomen bij familie Vink in Wijngaarden. Deze mensen hebben ons weer wat verder geholpen en uiteindelijk zijn we bij de Historische Vereniging Sliedrecht terecht gekomen, te weten bij Bas Lissenburg. Deze heeft toen foto's opgestuurd, maar daarop kon ik de boerderij niet herkennen. Bas heeft toen contact gelegd met Klaas Kros. Klaas heeft uit zijn herinnering toen een schets gemaakt van de boerderij van Teun Vink.

Tekening Klaas Kros

Deze klopte precies in mijn gedachten. Wat blijkt echter? Deze boerderij is er niet meer. Wel staan achter in de stoep nog de bijgebouwen, die ik wel herkende. Dus we hadden dankzij Klaas ons evacuatieadres terug gevonden. We zijn later op bezoek geweest bij de familie Kros. Hier zijn we erg vriendelijk ontvangen. Regelmatig mailen we elkaar.
Historische Vereniging, hartelijk dank voor jullie inzet!

Club van Ome Jan en Juliana

Bron: De Merwestreek

Buurtvereniging Irene tijdens een vaartochtje

De buurtverenigingen kenden een bloeitijd in de naoorlogse jaren. De verbondenheid tussen de buurtbewoners was groot. Ontspanningsmogelijkheden waren schaars. Televisie bestond nog niet. Bij elkaar ging men 's avonds buurten. Al gauw werden per buurt gezelligheidsverenigingen opgericht. Feesten, toneelavonden en reisjes werden georganiseerd. In Wijk A had je 'Tot ons Genoegen', bij de Zaai 'Irene'. Wat verderop 'Juliana'. Verder heeft u wellicht gehoord van 'De Vrolijke Buurt' en de buurtvereniging Baanhoek. Misschien weet u er nog meer te noemen? Laat het eens horen!

Hierop reageerde Huib Kraaijeveld
In de Merwestreek van 23 januari 2013 wordt gevraagd iets te laten horen n.a.v. wat er te lezen staat onder bovenstaand kopje.

"Ik kan als nog bestaande buurtverenigingen de 'Havik' en 'Boerhaave' toevoegen, maar wil bij twee in bovenstaand artikel genoemde verenigingen ook iets opmerken.

1). De buurtvereniging in de 'Lege Bordenbuurt' heette niet 'De Vrolijke Buurt'. De Vrolijke Buurt was de koosnaam van de bewoners van de Dijkstraat, Rijshoutstraat, Kleindiepstraat en Dwarsstraat voor hun buurt.

In het clublied van deze buurtvereniging wordt hun naam aanvankelijk aangegeven als D.R.K.D en dat duurt totdat de Dijkstraat wordt omgedoopt in A.W. de Landgraafstraat.
Nadien gaat de vereniging verder onder de naam L.R.K.D.

Clublied van 'De Vrolijke Buurt'
Tekst en muziek: Gerrit Hommerson

Vrolijk is de buurt, daar kan je van op aan
En mocht er iets zijn, wij maken het fijn
Trek je er niets van aan, dan zal 't wel gaan
Wij maken reizen, dat is fijn
Wij gaan per bus, de boot of trein
Ja, wij willen, vrolijk wezen
En daarom zingen wij ook dit refrein

Wat zeg je van de buren, D.R.K.D. is onze naam
Wij zijn het altijd met elkander eens
Wij vieren feest met blijde geest
Wat gaat gebeuren, wij zijn paraat
Wij vieren feest van 's morgens vroeg
Tot 's avonds laat, hier in de straat
Oké!

Buurtvereniging DRKD
uit De Vrolijke Buurt is opgericht in 1945, direct na de oorlog. DRKD stond voor Dijkstraat, Rijshoutstraat, Kleindiepstraat, Dwarsstraat. Later is de eerste D in L gewijzigd. De Dijkstraat en de Brugstraat werden toen (A.W. de) Landgraafstraat, maar de buurtvereniging bleef beperkt tot het aanvankelijke gedeelte vanaf de Molendijk (toen nog wijk C geheten) tot aan de Westerbrug, welke over het Kleindiep de verbinding vormde van de dijk naar de Havenstraat. De buurtvereniging kende tevens een eigen (aparte) reisvereniging.

2). Waar geschreven wordt over buurtvereniging Baanhoek, wordt bedoeld Wijk D. Bekend waren de muziekfeesten bij melkboer Kok achter op het weiland. Mijn schoonmoeder Jo Baan is jarenlang van de Buurtvereniging Wijk D secretaris geweest. Verenigingavonden (klaverjassen, bingo en Sinterklaasfeest) werden later gehouden in het B.V.L. gebouw en weer later in de bovenzalen van café Schalk. Omdat Baanhoek 'ontvolkte' konden later ook niet Wijk D-ers, die elders waren gaan wonen lid worden/blijven. Tijdens de opheffing van de vereniging was Henk Vet voorzitter en volgens mij heeft Jo Baan het notulenboek bij de O.V.S. ingeleverd."

Een familieherinnering voor mijn dochter

John Nederlof

Schrijver van deze bijdrage is John Nederlof. Van geboorte Sliedrechter, nu wonend te Amsterdam. Zijn oma is een van de laatste schakels tussen Sliedrecht en zijn in Amsterdam geboren dochter Amber.
Voor haar is hij een verhaal in brugklastaal gaan schrijven als aandenken aan 'haar' familie en 'zijn' dorp Sliedrecht.
Delen van het verhaal mailde hij aan de Historische Vereniging Sliedrecht.
In overleg met de redactiecommissie van dit blad is besloten een aantal delen in 'Over … Sliedrecht' te publiceren.

Deze keer werken in vroeger jaren.

Stamreeks van Amber Altagracia Nederlof tot zover we die konden terugvinden.

I	Amber Altagracia Nederlof, geboren te Amsterdam op 19 januari 2002
II	Johannes Theodorus Nederlof, geboren te Sliedrecht op 8 december 1975
III	Johan Nederlof, geboren te Giessendam op 17 februari 1952
IV	Teunis Nederlof, geboren te Sliedrecht op 8 februari 1908
V	Adriaan Jasper Nederlof, geboren te Sliedrecht op 20 augustus 1870
VI	Adriaan Nederlof, geboren te Sliedrecht op 28 augustus 1829
VII	Jasper Leendertsdr Nederlof, geboren te Sliedrecht op 10 november 1798
VIII	Leendert Johanniszn Nederlof, gedoopt te Sliedrecht op 7 december 1760
IX	Johannis Leendertszn Nederlof, gedoopt te Sliedrecht op 22 mei 1729.
X	Leendert Tijszn Nederlof, geboren rond 1695 te Sliedrecht
XI	Tijs Leendertszn Nederlof, geboren rond 1666 te Sliedrecht
XII	Leendert Tijsse Nederlof, geboren te Sliedrecht rond 1637
XII	Tijs Leendertszn., geboren te Sliedrecht rond 1610
XIV	Leendert Willems, geboren te Sliedrecht rond 1575
XV	Willem Boer, geboren te Sliedrecht rond 1540

We starten ons verhaal bij: Leendert Johanniszn Nederlof: 1760-1812

Zwaar werk

Leendert Johannis Nederlof werd in 1760 in Sliedrecht geboren en is de opa van zijn dochter in de 7e generatie.
Leendert is dus de oudovergrootvader. Leendert trouwde met Adriana van den Donker, ze kregen 2 zonen, Leendert en Jasper.
Leendert Johannes Nederlof was dijkwerker. Dijkwerkers bouwden dijken en andere waterwerken. Het was zwaar werk, maar wel vakmanschap.
Sliedrechters werden toen al naar het buitenland gestuurd om dijken, kanalen en waterwerken te bouwen.

Dijkwerkers met spa en kruiwagen

Ken je de uitdrukking: 'Eten als een dijker'?
Eten als een dijker/dijkwerker doe je als je na een hele dag sporten bij het avondeten wel twee volle borden op kan! Dat konden deze mannen na hun werk zeker ook wel!

Dat Leendert dijkwerker was bepaalde natuurlijk een belangrijk deel van zijn leven. Hij had geen bestuurlijke functies en rijk was hij al helemaal niet. Belangrijk in zijn leven is de komst van Napoleon naar Nederland. Napoleon Bonaparte maakte van Sliedrecht een Frans dorp en dat zou slecht voor de familie Nederlof aflopen. In het jaar 1812 wordt het gezin van Leendert Johannes getroffen door een verschrikkelijke tragedie. In dat jaar verliezen hijzelf en zijn oudste zoon Johannes het leven. Omdat zijn vrouw zes jaar eerder al overleed, bleef zijn andere zoon Jasper alleen achter.

Napoleon
Toen Napoleon rond 1800 Holland veroverde, maakte hij van ons land een provincie van Frankrijk.
Sliedrecht werd een Frans dorp! Omdat Frankrijk in oorlog was met half Europa had Napoleon veel soldaten nodig. Alle jongens vanaf 20 jaar moesten zich laten registreren voor de dienstplicht, dus ook de oudste zoon van Leendert, die ook Leendert heette. De Fransen zouden met een loting bepalen wie het leger in moest. In 1808 werd er geloot en Johannes had de pech het verkeerde nummer te trekken.

Johannes werd opgeroepen toen Napoleon bezig was een leger op te bouwen waarmee hij Rusland kon aanvallen. In Rotterdam was een grote kazerne waar hij naar toe werd gebracht voor de militaire opleiding. Het leger en de grote stad Rotterdam zullen wel veel indruk hebben gemaakt op de jonge jongen uit Sliedrecht.

Groot ongeluk
Op 6 april 1812 gebeurde er een ongeluk waarbij Johannes gewond raakte en naar het gasthuis (ziekenhuis) moest. Gelukkig was het ziekenhuis vlakbij de kazerne, maar helaas overleed hij toch. Hoewel dat verschrikkelijk was, werd hem een andere hel bespaard. De aanval op Rusland werd na een helse tocht een gigantische mislukking. Van de 12.000 Hollanders die naar Rusland gingen keerden er maar 500 terug uit Rusland! De rest stierf tijdens gevechten, door de bittere kou, door honger of door ziekten, zoals tyfus en cholera.

Griendwerkers
Omdat de grienden belangrijk zijn in onze familiegeschiedenis wil ik laten zien wat ze daar nu precies deden.
Kort samengevat was het werk er zwaar en niet te vergelijken met hoe arbeiders vandaag de dag werken.

Werken in de griend
De 'Nederlofjes', Jasper Nederlof, Adriaan Nederlof, Adriaan Jasper Nederlof en Teunis Nederlof waren vier generaties lang griendwerkers.
Opa Teunis was later baggeraar.

Griendketen
De griendwerkers trokken er maandagochtend vroeg al op uit om zaterdagmiddag pas weer terug te komen.
Men verbleef de hele week in de grienden en 's avonds sliepen ze in griendketen.
Dat waren tijdelijke huisjes, gemaakt van materiaal dat ruim voorhanden was: riet en wilg. Later werden er stenen huisjes gebouwd. Vooral de rieten verblijven hadden vervelende nadelen.
Omdat de arbeiders eten voor de hele week meenamen en de huisjes geen stenen muren hadden, waren er veel ratten en muizen die probeerden het eten te stelen.

Griendkeet
De griendindustrie ontstond in de 16e eeuw. Het hoogtepunt van de griendindustrie was rond de geboorte van Jasper Leendertsdr Nederlof, in het jaar 1798. De griendwerkersperiode liep voor onze familie van ongeveer 1820 tot 1950.

Vroeger was er veel behoefte aan hoepels die gebruikt werden om vaten en tonnen te maken voor de scheepvaart. Die hoepels maakte men van wilgentakken die men in de grienden verbouwde.
Dordrecht was een belangrijke stad voor de scheepvaart, waar veel behoefte was aan die tonnen en vaten. De griendindustrie eindigde toen de houten vaten en tonnen werden vervangen door die van staal en kunststof. Dat was ongeveer in de jaren '50 van de 20ste eeuw.

Baggerindustrie
Uit de griendindustrie is een voor Nederland belangrijk exportproduct voortgekomen, de baggerindustrie. Men kreeg bij het beheren van de polders en bossen kennis van het werken met getijden en Sliedrechters gingen overal ter wereld dammen, kanalen en andere waterwerken bouwen.
Anno 2013 is de griendindustrie praktisch uit de Biesbosch verdwenen en is er een nieuwe industrie voor in de plaats gekomen, de toeristenindustrie.

Wat deden ze precies, die griendwerkers?
In de Biesbosch, dus in de grienden, had je verschillende beroepen. Bij een beroep moet je niet denken aan dokters of boekhouders. Het ging veelal om handwerk. Men werkte er in de rietvelden en wilgenbossen of in de hoepelindustrie.
Sommigen werkten in de eendenkooien. In de eendenkooien ving men eenden en andere watervogels.
Het was dus een agrarische wereld, maar niet zoals je in een typisch boerendorp verwacht.
Een belangrijk deel van het agrarische leven speelde zich in de moerassen van de Biesbosch af.

De grondstoffen
In de Biesbosch verbouwde men riet en wilgen. Het riet en de wilgentakken werden op veel manieren gebruikt, vooral in de hoepel- en de meubelindustrie.

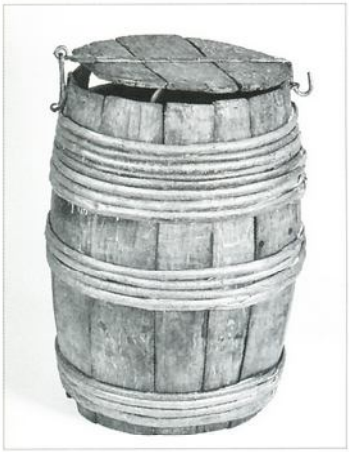

Producten

Van de ***wilgentakken*** werd, met een moeilijk woord, een halffabricaat gemaakt: hoepels. Een halffabricaat is een product dat op haar beurt weer voor een ander product wordt gebruikt.
Hoepels werden gebruikt om vaten en tonnen van te maken. De hoepels dienden om de onderdelen van de houten tonnen bij elkaar te houden.

Het ***riet*** werd gebruikt in de meubelindustrie en diende ook als dakbedekking voor huizen en boerderijen. De rieten daken kwamen toen veel vaker voor dan nu. Tegenwoordig is het erg duur, omdat het handwerk is. Maar een rieten dak is ook veel gevaarlijker bij een brand. Als de zon in de zomer op zo'n rieten dak schijnt, lijkt het net of er een gouden gloed vanaf komt.

Hoe werkten ze?

De griendwerker knotte de wilgen door de takken eraf te snijden. De takken werden verzameld en met boten naar hoepelhavens gebracht. De hoepelhavens lagen aan de rand van de Biesbosch in dorpen zoals Sliedrecht, Giessendam, Drimmelen en Werkendam.
De opa van mijn vriendje Vincent de Jong had in Sliedrecht zo'n hoepelhaven.
De wilgen werden geknot en de takken werden verzameld en naar de hoepelmakerij gebracht. In de haven aangekomen werden de wilgentakken naar de hoepelmakers gebracht waar de werkers er hoepels van maakten. De hoepelmakerijen bevonden zich in de eerder genoemde plaatsen langs de rand van De Biesbosch.

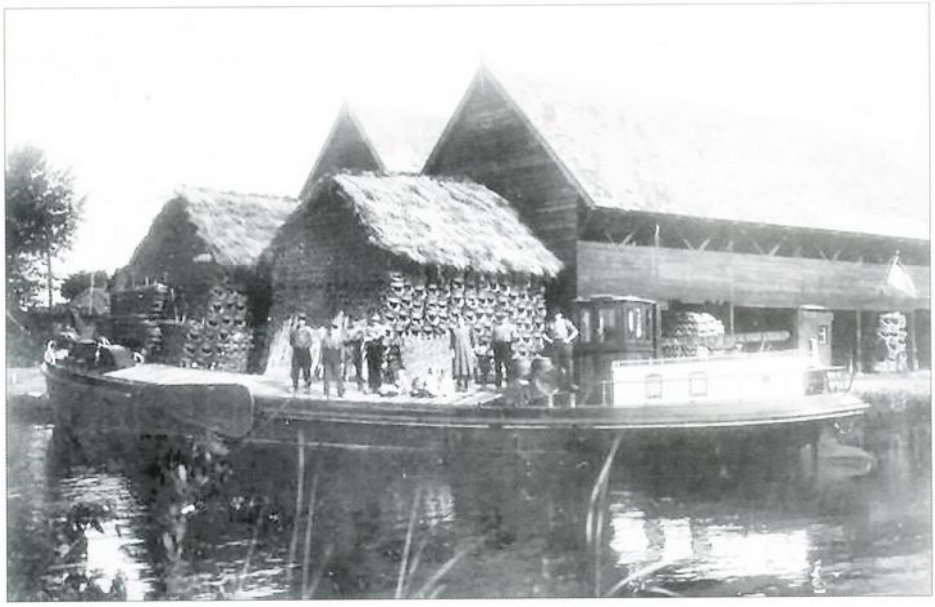

Hoep(el)makerij
Zoals gezegd, waren de hoepels een halffabricaat. Dat betekent dat de hoepels op hun beurt weer onderdeel waren van een volgend product; tonnen en vaten. De hoepels werden rond de houten onderdelen gespannen waardoor de vaten stevig dicht bleven. In de vaten bewaarde men o.a. wijn, bier, haring en zuurkool.

"De Schalm" nader bekeken

Een selectie uit het rapport van dhr. L.H. v.d. Meule uit 2005

Op afgedankte rails

Kerkbuurt 137 gewaardeerd

In de Franse tijd en daarvoor stond op de plaats van "De Schalm" naast de Herv. Kerk een grote burgemeesterswoning, bekend als de woning van de schout.
Met de hervorming van het Nederlands binnenlands bestuur onder koning Lodewijk Napoleon werd de functie schout - die nog dateerde uit de tijd van de Hollandse graven - afgeschaft. De naam 'schout' werd echter nog geruime tijd gebruikt als de burgemeester bedoeld werd. Met het in gebruik nemen van een nieuwe buitendijkse burgemeesterswoning rond 1860 - Kerkbuurt 154, beter bekend als *Het Atelier* - 'verhuisde' als het ware ook de benaming schoutswoning mee over de dijk. Het aldus ontstane misverstand hield jarenlang onterecht het vermoeden in leven dat Kerkbuurt 154 in oorsprong weleens middeleeuws zou kunnen zijn.

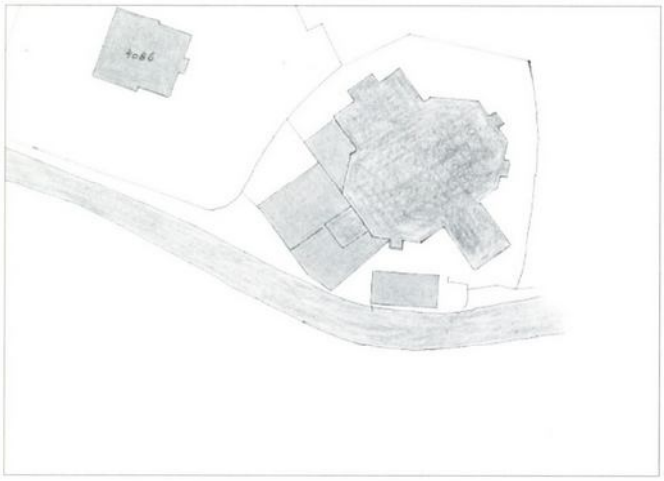

In 1904 heeft zich de situatie westelijk van de kerk ingrijpend gewijzigd: het grote dijkhuis van de vroegere burgemeester is gesloopt en vervangen door een veel compacter pand, "De Schalm", dat ook veel meer terugligt ten opzichte van de dijk.

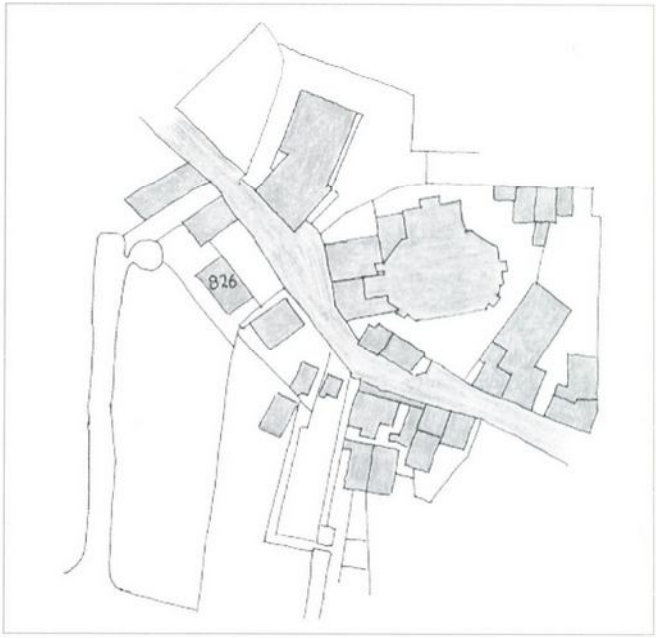

Op deze tekening uit 1867 is duidelijk te zien hoe het grote pand van de burgemeester in de dijkhelling staat en daar een hap uit lijkt te nemen

De laaggeplaatste stichtingsteen in de voorgevel van de zijvleugel met het jaartal 1904

De buitenkant

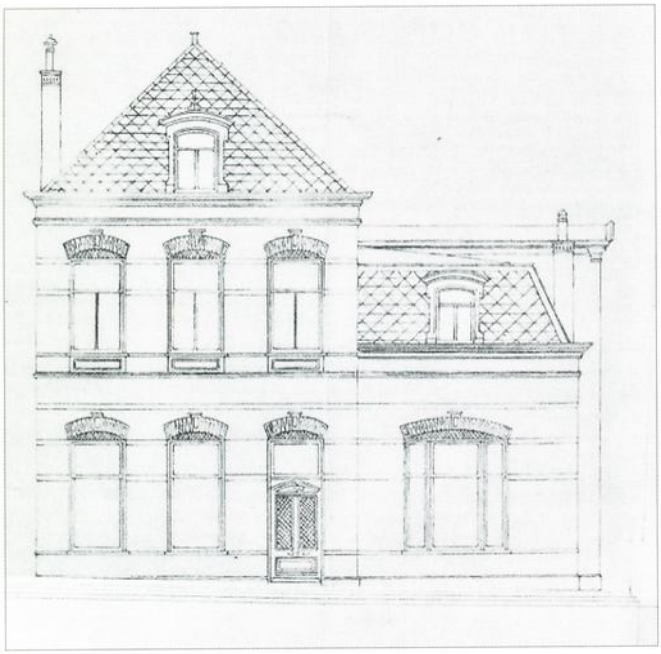

Het ontwerp van de voorgevel door architect Veenenbos

De voorgevel

We beschikken voor dit pand over het originele bestek en enkele van de ontwerptekeningen. Dit geeft aan dat het niet om zo maar een opdracht ging, maar het huis van toch een van de meest vooraanstaande inwoners van het dorp: de dominee van Sliedrechts oudste en belangrijkste kerk. Veel andere huizen in die tijd werden nog zonder tekening of bestek neergezet.

Ter vergelijking: de huidige staat van de voorgevel

Over de hierbij afgebeelde voorgevel en -deur lezen we in het bestek onder meer het volgende: . . . *voor alle rondgaande buitenmuren van best kleurig waalhardgrauw in cementspecie met mistkleurig hardgrauw voor achterwerkers.* Deze bepaling geeft aan dat de wens het huis er mooi en representatief uit te laten zien gepaard ging met een strakke begroting, waarbinnen onnodige uitgaven zoveel mogelijk werden vermeden. Wat niet in het zicht was mocht best een wat mindere uitstraling en kwaliteit hebben, en was dus ook goedkoper. Het duidelijkst zien we dat in een bepaling aangaande de fundering: *Over de koppen der palen... aan te brengen en goed te bevestigen een raam van oude ijzeren spoorrails (model en zwaarte staatsspoor.)* Ook de opvallend wit geschilderde plint, banden, lijsten, hoek- en sluitstukken enz. worden genoemd.

De teakhouten voordeur met bovenlicht in Frans glas en segment ontlastingsboog, waaronder een met siermetselwerk ingevulde zwik.

In de deur 2 à jopur gegoten ijzeren panelen, waarachter draairaampjes

De zijgevels en de achtergevel
Een dergelijke vergelijking van de zijgevels en achtergevel valt heel anders uit

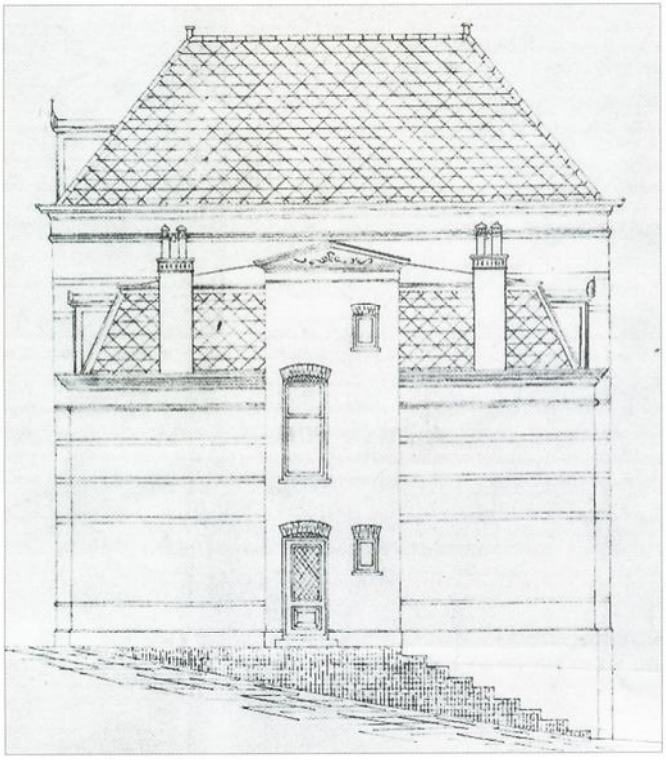

De oorspronkelijke ontwerptekening van de oostelijke zijgevel, links de voorgevel

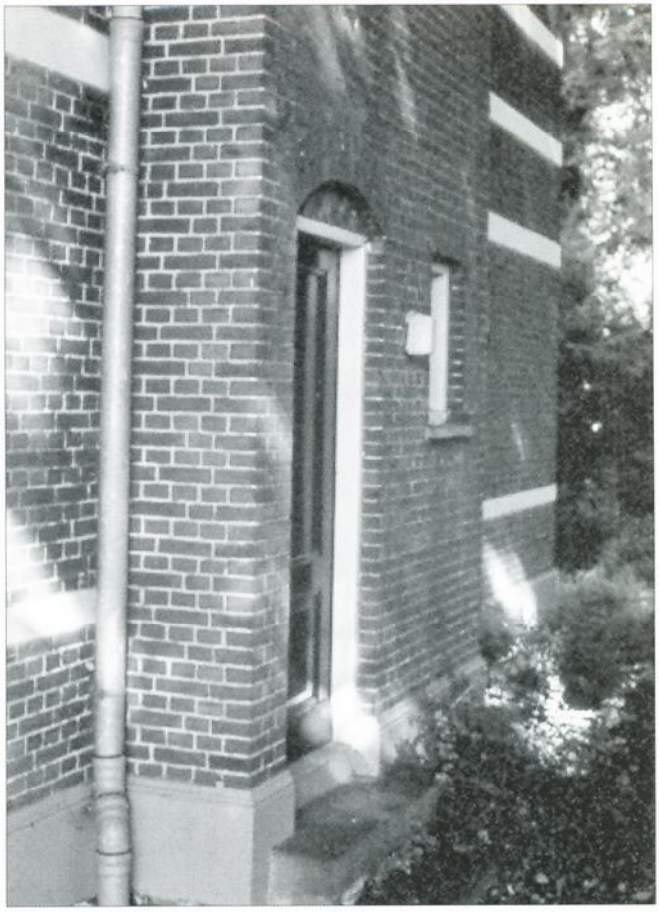

De zijdeur die toegang geeft tot het trappenhuis

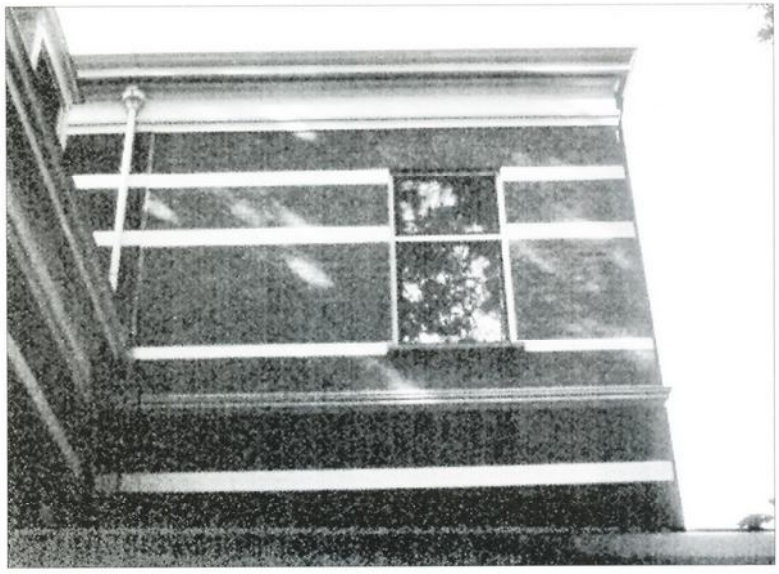

Een forse verlenging naar achteren, de metselnaad is rechts van de regenpijp goed te zien

De achtergevel van de zijdelingse uitbouw, waarin naast het trappenhuis aan de voorzijde, de keuken was opgenomen van het hoofdgebouw

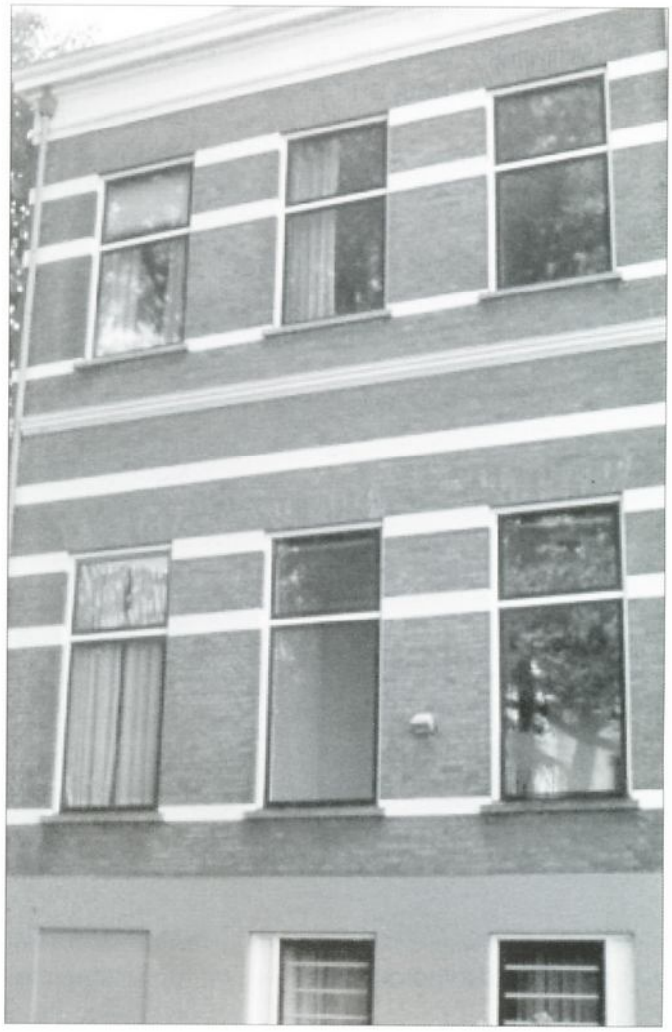

De nieuwe in stijl gebouwde achtergevel

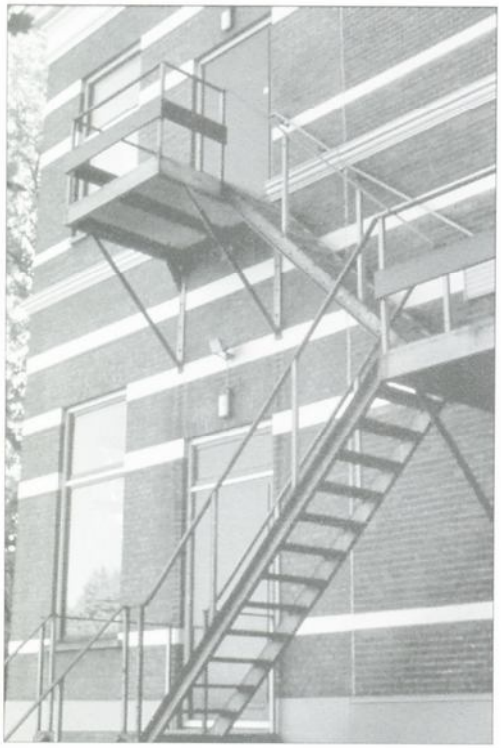

De verlenging naar achteren van het hoofdgebouw over de drie bouwlagen is ook waarneembaar in de westelijke zijgevel.

Door het ontbreken van de tekeningen van de achtergevel is het helaas niet mogelijk de indeling van de oorspronkelijke achtergevel te herleiden. Uitgaand van de moeite die men zich getroost heeft - met sierbanden, raamvorm, daklijst en al - om het over de gehele uitbreiding het historische beeld na te volgen mogen we ervan uitgaan dat die indeling veel heeft geleken op de huidige.

Het achterste deel van de westelijke zijgevel,
die voor het overige geheel blind is, de metselnaad van de uitbreiding loopt op ongeveer een derde uit de rechterkant van de afbeelding

Het interieur

De kelder(s)
In het bestek en ook in de opmetingstekening 'Bestaande toestand' vervaardigd in 1970 voorafgaand aan de verbouwing komen we troggewelven tegen. Dit zijn heel lage segmentbogen van gemetselde steen op houten of ijzeren liggers. De ruimte tussen twee liggers is bescheiden en gaat veelal de 70 cm niet te boven. Voor een flinke kelder zijn dus heel wat gewelfboogjes nodig. Helaas waren alle vertrekken op kelderniveau ontoegankelijk en kon over het al dan niet nog aanwezig zijn van deze gewelven niets worden vastgesteld. De kelder heeft een tijd als badruimte gediend, dit doet minstens vermoeden dat ook hier een ingrijpende verbouwing veel van de oorspronkelijke opzet en detaillering verloren heeft doen gaan.
De kelders zijn via een rechte trap toegankelijk door een deur onder de eerste trapopgang in de zijbouw.

Ter orientatie: op de afgebeelde tekening bevindt zich de voorgevel (de zuidgevel) aan de onderzijde.

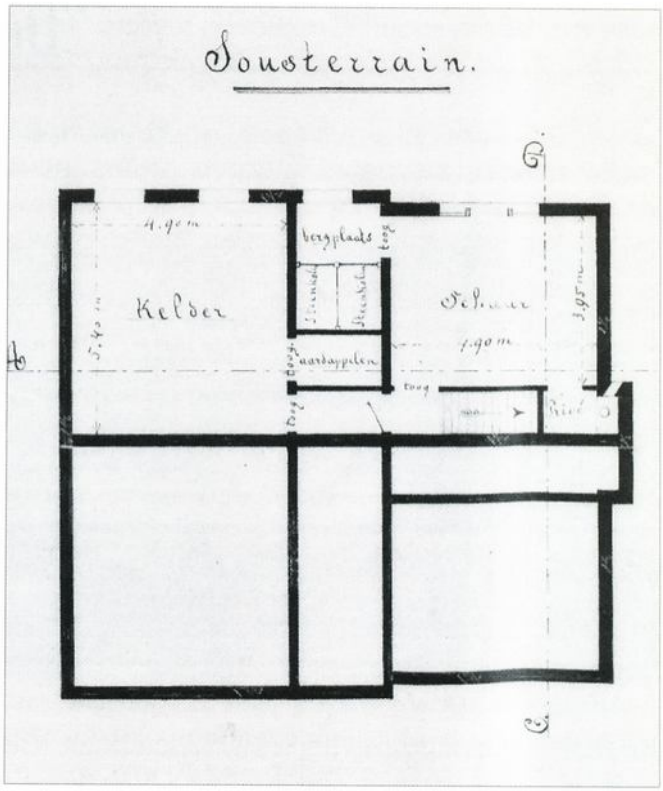

De plattegrond van de kelder, zoals in 1904 in blauwdruk vervaardigd, bewaard gebleven in het gemeentearchief en opgespoord door de heer A.K. Smit (overleden in 2012)

De gang en het trappenhuis
Na het betreden van het huis door de voordeur kunnen we weer het oorspronkelijke bestek ter hand nemen: *Voor afschieting van de vestibule te maken een tochtpuikozijn . . . met middelstijlen en kalf . . . Hierin vaste bovenlichten . . . In de afscheiding der vestibule geëtste spiegelruiten.*

Van binnen naar buiten, de ruit tussen de vestibule en de middengang, een palm in een sierlijke vaas die qua vormgeving aan de Empire-tijd doet denken

- wordt vervolgd -

Oprichting N.V. Scheepsbouwwerf & Machinefabriek "De Klop"

Bron: Noterieel archief 1916

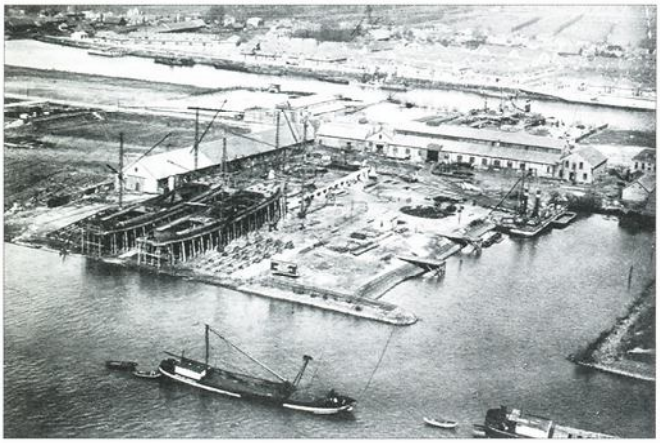

De N.V. Scheepsbouwwerf & Machinefabriek "De Klop" te Sliedrecht werd opgericht bij acte d.d. 17 maart 1916 voor Notaris J.W. van Bockel te Sliedrecht verleden, waarop de Koninklijke bewilliging werd verleend bij Besluit van 9 Maart 1916, No. 56.
Het doel der Maatschappij is het vervaardigen, aankoopen, verkoopen, verhuren, exploiteeren en repareeren van schepen, vaartuigen, machinerieën en al hetgeen verder tot het bedrijf van een Scheepsbouwwerf behoort.

Bij de oprichting der Vennootschap was van het Statutair Kapitaal ad ƒ 2.000.000,- (verdeeld in een serie van 1500 gewone aandeelen en een serie van 500 6% Cum. Pref. Winstd. aandeelen) een bedrag van ƒ 300.000,- geplaatst, nader werd nog een bedrag van ƒ 248.00,- ondershands uitgegeven.
Onlangs werd tot de uitgifte van 202 gewone aandeelen overgegaan, zulks in verband met de groote hoeveelheid loonende orders, waarmede bij de N.V. Scheepsbouwwerf & Machinefabriek "De Klop" zoowel de capaciteit der werf als der fabriek voor jaren in beslag wordt genomen.

De Vennootschap werd opgericht ter voortzetting der zaken van de in 1906 opgerichte N.V. Scheepsbouwwerf "De Klop" te Zuilen bij Utrecht, welke onderneming voornamelijk baggermaterieël leverde. Daar in 1916 tengevolge van de oorlogsomstandigheden in deze branche niet voldoende werk was te verkrijgen, legde de Maatschappij zich met goed gevolg op den zeebouw toe. Aangezien de terreinen te Zuilen te klein waren, werd de zaak naar Sliedrecht verplaatst, daar deze gemeente uitstekend geschikte terreinen voor handel en industrie beschikbaar stelde.

Op de voor dit doel zeer gunstig aan de Merwede gelegen terreinen met een oeverlengte van circa 280 Meter en ter grootte van circa 47.000 M2. werden de noodige gebouwen en werkplaatsen gebouwd en ruim voorzien van moderne werktuigen. Hieronder is begrepen een modern ingerichte Machinefabriek, waardoor de Mij. in staat is alle scheepsmachines e.d. zelf te vervaardigen. Een eigen los- en laadhaven zoo groot, dat de te water gelaten schepen tot 130 Meter lengte hierin plaats kunnen vinden voor afwerking en plaatsing der machine-installatie, alsmede twee hellingen voor schepen tot 4000 ton D.W. werden gebouwd.

Gestadig werd een en ander inmiddels uitgebreid en vergroot. Een modern geconstrueerde helling van gewapend beton, geschikt voor een boot van 7000 ton werd in 1919 voltooid. Door de Mij. werden naast verschillende kleinere vaartuigen reeds vijf stuks zeeschepen tot volle tevredenheid der afnemers afgeleverd. Al deze vaartuigen werden voorzien van machines, stoomketels, hulpwerktuigen, enz. vervaardigd in de werkplaatsen der Vennootschap.

Behalve de machine-installaties enz., bestemd voor schepen die op eigen werf gebouwd wer-

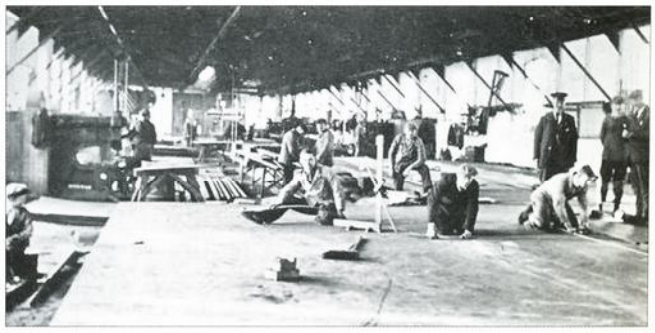

den, zijn nog verschillende installaties (bestemd voor schepen op andere werven gebouwd) vervaardigd.

De terreinen, werkplaatsen met de bijbehoorende werktuigen en gereedschappen zijn geschikt om schepen tot 8000 ton en machine-installaties tot 2000 I.P.K. met succes te kunnen vervaardigen.

Behalve de op het terrein aanwezige Directeurs- en Bazenwoning heeft de Vennootschap nog in eigendom 45 stuks woningen, waarvan 40 in 1917 in de nabijheid der fabriek gebouwd zijn en de andere 5 door aankoop zijn verkregen. Al deze woningen worden door de beste krachten van het personeel bewoond, wat op den goeden stand der zaken een gunstigen invloed uitoefent. Een ruim ingericht kantoorgebouw biedt voldoende plaats voor het technisch en administratief personeel.

De winst bedroeg in het oprichtingsjaar 1916 ƒ40.528,02, in 1917 ƒ106.872,52 en in het zeer ongunstige jaar 1918 (waarbij bovendien bij de waardebepaling der voorraden de veranderde tijdsomstandigheden in aanmerking genomen zijn) ƒ47.373,84.

In April 1919 deed zich de gelegenheid voor om alle aandeelen van de in 1918 opgerichte N.V. Scheepsbouwwerf & Machinefabriek "Kerkerak" te Sliedrecht, welke terreinen zich in de onmiddellijke nabijheid van die der N.V. "De Klop" bevinden, tegen bevredigenden prijs over te nemen. Gezien de geschiktheid van deze werf voor reparatiën en bouw van baggermateriaal in alle grootte, waaraan thans zeer groote behoefte is, heeft het Bestuur gemeend deze gelegenheid te moeten aangrijpen en zich van alle belangen in de N.V. "Kerkerak" verzekerd. De N.V. "Kerkerak" werd geliquideerd en terreinen, gebouwen, enz. ten name van de N.V. "De Klop" overgeschreven. Inmiddels is de installeering van de N.V. "Kerkerak" zoover gevorderd dat ook aldaar met volle kracht aan den bouw van schepen enz. is begonnen.
De maatschappij heeft thans de beschikking over twee groote modern ingerichte scheepsbouwwerven met machinefabriek, ketelmakerij en reparatie-inrichting, met een gezamenlijke terreingrootte van circa 70.000 M2. en een oeverlengte van circa 400 M.

Behalve diverse machine-installaties met een gezamenlijk vermogen van ruim 3000 I.P.K., baggermateriaal en diverse kleine werken zijn nog in opdracht en uitvoering: een zeesleepboot van normale grootte, een zeevrachtboot van ruim 3000 ton D.W., alsmede een zeevrachtboot van ruim 6000 D.W., zoodat dus ruim voldoende werk voorhanden is.
Deze contracten zijn alle voor bevredigende prijzen afgesloten met eerste klasse Hollandsche reeders en zoo gecalculeerd dat de Maatschappij voor groote risico's verband houdende met eventueel extra loonsverhoogingen is gevrijwaard.
De aanvoer van de benoodigde materialen is thans weder aanmerkelijk verbeterd, terwijl voldoende materialen in voorraad zijn om geruimen tijd te kunnen doorwerken.

Aan het accountantskantoor Slagman en Klein Bog te Utrecht, werd de permanente controle over het geheele bedrijf opgedragen en nemen wij de Balans, Verlies- en Winstrekening per 31 December 1919 door dit bureau gemaakt, hiernevens op. De resultaten over 1919 laten na een ruime afschrijving een uitkeering van 7% toe.

De vooruitzichten voor goed toegeruste scheepswerven en machinefabrieken worden algemeen als zeer gunstig beschouwd.
De enorme verliezen, die de handelsvloot heeft geleden en het feit, dat van de overgebleven schepen zeer vele totaal zijn versleten of zeer groote reparatiën behoeven, wettigt de verwachting dat zonder optimisme mag worden aangenomen, dat de scheepswerven en machinefabrieken nog geruimen tijd van loonende opdrachten, zoowel uit het Binnen- en Buitenland, voorzien zullen blijven en ook onze Vennootschap daarvan zal profiteren.

Bekende oud-Sliedrechtse ondernemers

Maartinus (Tinus) Boer (1880-1963)

Bron: Met Sliedrecht verbonden van ir. W. Bos Jzn

Na het overlijden van zijn vader Jan Boer in 1911 nam Tinus Boer op 31-jarige leeftijd de winkel in fijne kruidenierswaren (comestibles en koloniale waren) en drankenhandel over.

Hij verkreeg door zelfstudie veel kennis van de diverse soorten wijn en hij kon er zijn klanten boeiend over vertellen.

In 1929 telde hij drieduizend gulden neer voor één van de eerste 6-cilinder Chevrolets. Een groot bedrag voor die tijd. Op het chassis van zijn aankoop liet hij door wagenmaker Van Houwelingen een carosserie bouwen en zo introduceerde hij de eerste bestelwagen, die niet door een paard werd voortgetrokken, op de Sliedrechtse dijk. De wagen werd een bezienswaardigheid!

Tinus werd altijd door de dorpsgenoten met een glimlach nagestaard. Niet alleen omdat hij een olijke baas was, die een groot gevoel voor humor bezat en ook niet alleen omdat de snorrepunten herinneringen aan het verleden opriepen, maar meer omdat hij als automobilist een bezienswaardigheid was geworden. Als eerste autobestuurder in het dorp reed hij met vakmanschap en waardige rust door de vele bochten in de dijk en laveerde hij bekwaam door het straatverkeer, bestaande uit talloze soorten door paarden getrokken wagens en jongens op hun fiets met voorop de grote bestelmand van de bakker en de slager. Ook waren er nog hondenkarren, o.a. van de olieman!

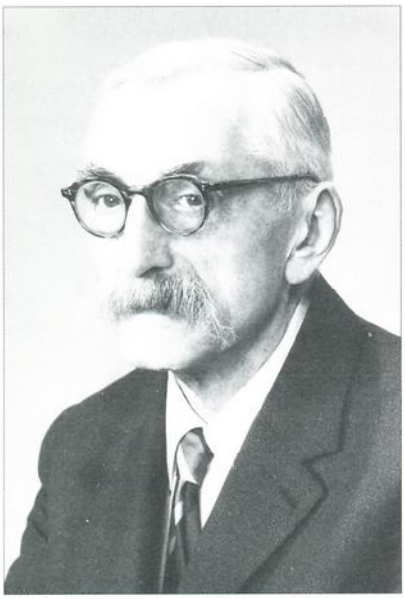

Toch wekte Tinus Boer op den duur met de hoge kast op wielen zelfs bij de dorpsjeugd niet meer die belangstelling waarop zijn vehikel recht had. Maar buiten de dorpsgrenzen werd het rijdend museumstuk nog altijd met applaus en gejuich begroet. Eerst in 1956 brak er een as. Het was het enige mankement dat de oude trouwe wagen ooit zou vertonen. Tinus liet de auto nooit reviseren, desondanks weigerde hij na 100.000 kilometer gereden te hebben nooit, noch dronk hij één druppel olie! Over vooroorlogse degelijkheid gesproken!

Op 4 mei 1963 kwam ere en einde aan de jarenlange vriendschap tussen mens en auto door het overlijden van Tinus.

Colofon

"Over...Sliedrecht"
Uitgave: Historische Vereniging Sliedrecht
Jaargang 30 - juli 2013 - nummer 58

Correspondentieadres:
Mevr. M. van Leeuwen
Fr. Van Eedenstraat 23
3351 SM Papendrecht
secretariaat@historie-sliedrecht.nl

Bankrekeningnummer:
NL55 RABO 0132 1263 54
T.n.v. Historische Vereniging Sliedrecht

Website en verenigingsinformatie:
B. Lissenburg / J. Kieffer
0184-415368
www.historie-sliedrecht.nl
info@historie-sliedrecht.nl

Tekstbijdragen:
Kees v.d. Berg / Truus Bernhart-v.d. Wetering / P.J. Buijs / Hans de Haan / Macky van Leeuwen-de Jong / Jan van Leeuwen / Johan Nederlof / Wilma Noordergraaf / Bas Lissenburg / Piet Romijn / Wout van Rees / Kees v.d. Sluijs / Ina van 't Verlaat

Foto's:
Archief HVS
Collectie ter Laak
Verenigingscollectie Internet

Bijdragen overgenomen/bewerkt uit:
Diverse kranten en tijdschriften

Lay-out en Drukwerk:
Drukkerij De Waard, Sliedrecht

Bestuur

Voorzitter (interim) en activiteiten
P. C. Bons
Thorbeckehof 44
3362 DZ Sliedrecht
0184-419456

Secretaris
Mevr. M. van Leeuwen
Fr. Van Eedenstraat 23
3351 SM Papendrecht

Penningmeester / ledenadministratie
W. van Rees
Rivierdijk 502
3361 BX Sliedrecht
0184-414287

PR
R.G. van de Ven
Buitenaf 2
3362 WR Sliedrecht
0184-414811

Lid
P. de Keizer
P.A. de Genestetstraat 4
3362 TG Sliedrecht
0184-416415

Eindredactie:
M. Visser-van der Tak
Hopper 21
3362 WS Sliedrecht
Redactiehvs@upcmail.nl

Voor de inhoud van en/of artikelen aangeleverd door derden kan de redactie geen verantwoording dragen. Overname of ander gebruik van de artikelen is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie

© H.V.S. (I.S.S.N. 1380-5754)

Over . . . Sliedrecht

Naeltwijck *Lockhorst* *Niemants Vrient*

Historische Vereniging Sliedrecht

Ingang Kerkbuurt nu, anno 2013